

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).

Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

Toți pentru unul...

Maghiarismul și îndeosebi stăpânirea maghiară, pe lângă că e cuprinsă de ură și patimă față de tot ce nu este ungurească, e și despotică și obraznică. În neputință de a ne maghiarisa, stăpânirile ungurești sunt dedate a lovi pe aceia dintre noi, cari le spun verde în față adevărul, că ori-ce vor face puternicii zilei, noi Unguri nu ne vom face.

Acesta e izvorul tuturor prigonirilor, ce de vré-o 30 de ani încoace se îndreaptă împotriva tuturor nemaghiarilor din țeară și îndeosebi împotriva noastră a Românilor.

E destul, ca cineva să-și arete simțământul său național, se spună, că ține morțiș la neamul său și că pentru apărarea și susținerea lui e gata de luptă și e în stare să aducă ori-ce jertfe, e destul atâta și sbirii puterii îl înhață și-l lovesc în modul cel mai barbar și nevrednic de veacul nostru, al luminilor.

Loviți și pedepsiți cu temniță și cu bani au fost din pricina aceasta țărani de ai noștri, învățători, preoți, advocați, cu un cuvânt oameni de toate stările sociale. Lovite au fost femei de ale noastre și loviți și pedepsiți au fost tineri de ai noștri de pe la gimnasia și școalele înalte.

Furia maghiarismului se îndreaptă cu deosebire împotriva acestor din urmă. Cum noi nu avem în patria noastră școale înalte românești, tinerii români siliți sunt să-și facă învățătura la școale maghiare, anume la universitățile din Pesta și Cluj, apoi la academiile de drepturi, cum e și cea dela Orade ș. a.

Maghiarii în orbia lor ar aștepta, că acești tineri, intrați în cuiburile maghiarismului, să se lapede de neamul lor, să se maghiarizeze. Însă se întâmplă lucru dimpotrivă. Tinerii noștri spre lauda lor și mândria noastră. țin cu tărie și scumpătate la neamul lor, și aceasta o mărturisesc pe față cu curaj vrednic de cea mai înaltă laudă.

Eată pentru-ce ei sunt huiduiți și prigoniți de colegii lor, de unii din profesori, și de stăpânire.

Mulți din tinerii noștri au îndurat grele lovituri pentru iubirea lor de neam, mulți au fost lipsiți de stipendii și li-s-a pus pedeci la examene. Dintre toți însă cel mai aspru și mai greu lovit a fost vrednicul tiner de la academia din Orade, *Lucian Bolcaș*.

Dar' ori-cât de crunte sunt loviturile ce stăpânitorii le dau la unii din cei mai buni ai noștri, noi avem armele, avem mijloacele noastre de a ușura aceste lovituri și a zădărnici scopurile lor mârșave. Aceste arme și mijloace se cuprind în vorbele: *Toți pentru unul*, precum acel unul pentru toți e lovit, pentru noi toți e merit a căde jertfă.

De câte-ori unul din noi lovit a fost pe nedreptul, toți am simțit această lovitură, toți din toate părțile ne-am arătat iubirea, stima și alipirea față de o astfel de jertfă și i-am trimis cuvinte de încurajare. Am dat deci ce am avut mai bun dela noi și dacă lipsă a fost, am știut să-l ajutăm și în privința materială, punându-i la dispoziție mijloace pentru de a scăde încât numai se poate, tăria loviturii.

Aceste au fost și sunt armele noastre, în aceste se cuprinde tăria noastră.

Când s'a auzit vestea despre pedeapsa lui Bolcaș, pedeapsă pe cât de aspră, pe atât de nedreaptă, toți Români au tresărit și din toate părțile i-s-au trimis vorbe de mângâiere și încurajare. Apoi în toate părțile s'au făcut porneli pentru ajutorarea tinerului lovit pe nedreptul. Fruntașii dela noi au făgăduit ajutorul lor, tinerii universitari din *Iasi* l-au chemat acolo, legându-se a-l susține la școală, dela societatea lor, tinerii din *București* au ținut o adunare de protestare și au adunat 1000 de lei. Pe când mișcarea în privința aceasta se făcea tot mai mare, ne vine vestea, că un vrednic bărbat din *București* cu numele *Sava Somănescu*, a luat asură-și de voie bună creșterea la școalele înalte a tinerului Bolcaș, devenindu-i astfel părinte sufletesc!

De altă parte tinerimea încă își arată alipirea față de Bolcaș. Între cei dintâi sunt bravii tineri din Orade, cari au publicat în *Tribuna* următoarea declarație:

În fața terorizărilor ne declarăm solidari cu Lucian Bolcaș. Însuflețiți de același spirit vom urma lupta!

Oradea-mare, 28 Ian. n. 1899.

Bravii tineri cari au iscălit această declarație sunt următorii:

Eugen Simonca. Ioan Cioroș. Coriolan Steer. G. Novacovici. Leontin Boros. Alexandru Pop. Demetriu Lascu. Dușan Spăriosu. Aurel Petrovici. Vasiliu Gheție. Vasile Nicoruța. Iosif Maioreșcu. Mihail Spăriosu. Alexandru Aciu. Cornel Beșan. Iuliu Luchiciu. Augustin Mircea.

FOITA.

Legenda isvorului.

— De St. C. Alexandru. —

Odată a fost,
A fost când a fost,
O zină frumoasă
Și prea dragăstoasă,
Zinișoară laie
Laie, bălaie,
Ce-avea de iubit
P'un tiner voinic,
Un nalt *Fet-frumos*
Din lumea de jos.
Și-avea de dușmană
Pe-o floare sērmană
Pe care-o chema
Cum lumea-i zicea:
Floarea codrilor,
Codrul florilor,
Cu care trăia,
În dragoste grea
Fetul ei frumos
Din lumea de jos.
Dar' zina simțea,

Simțea și păzea,

În codrul codrilor,

În groapa lotrilor:

Și cum ea păzea,

Intr-o zi vedea

Pe Fet'u-i-frumos

Din lumea de jos

Și cu mândra lui,

Ibovnica lui.

Și cum ei veneau,

Și se mbrățișau,

Și se sărputau,

Și se desmierdau,

Zina că plângea

Și peru-și rupea

Și se tăvălea

Și ear' se seula;

Apoi blăstema

Și striga așa:

»Fet-frumos și rău,

»O, iubitul meu,

»Care m'ai lăsat

»Și alta-i luat,

»Fă-te în isvor,

»În isvor-cu dor;

»Ear' mândruța ta

»Și dușmana mea,

»Să stea cu tine,

»Să plângă ca mine,

»Să plângă în veci

»Cu lacrimi reci,

»Până te-a umplea

»Și te-a sătura,

»Încât, vei crepa

»Și apă-i lăsa,

»Să curgă la vale

»În murmur de jale,

»Să facă păraie

»Să meargă șiroaie;

»Ear' șoaptele lor

»Să spună cu dor

»La frunze și flori

»Din seară în zori

»Ce-a fost — când a fost —

»Acel Fet-frumos

»Cu mândruța lui,

»Ibovnica lui...

»Apoi să mai spună

»La stele și lună,

»Că dragostea lor

»I-a făcut isvor,

»Isvor plin de dor,

»În veci plângător.

»Și ei vor trăi

»Pân' codru va fi.

»Când codru-a pieri

»Și că vor muri,

»Omoriți de dor

Fapta dlui Sava Șomănescu, care e vrednică de toată lauda, precum și întreaga pornire ne arată, că și de astădată Românii 'și-au știut face datorința față de un brav fiu al lor. Precum mai înainte, la alte asemenea întâmplări, așa și acum pilde frumoase am dat, că în casuri de primejdie toți pentru unul sântem.

Aceasta așa trebuie să fie întotdeauna și pe viitor, căci repetăm, că în această ținare la olaltă și sărire în ajutor, ne stă țaria noastră. **m.**

O nouă crimă. Aproape jumătate din locuitorii comunei Mező-Berény, Slovaci de lege evangelică, sânt dați în judecată pentru următorul lucru: în ajunul Anului-Nou, preotul **Jeszenszky** (tot Jeszenszky!) **Károly** le-a ținut predică în limba slovacă, ear' după-ace a terminat-o, a început să le vorbească și unguerește. Abia a rostit însă câteva cuvinte unguerești, și publicul demonstrativ a eșit din biserică, lăsând pe preot să vorbească unguerește cu — păreții.

Oamenii sânt dați acum în judecată pe motivul, că au turburat serviciul divin, ear' judele de instrucție Balogh a mers la fața locului să cerceteze faptul.

Mai știi unde vom ajunge? Să ne rugăm poate și în biserici după anumii paragrafi din lege.

Egala îndreptățire. Consiliul comunal din Vêrșeș a revenit asupra hotărârii aduse deja, ca limba oficioasă a orașului să fie, pe lângă cea maghiară și cea germană și sêrbească, și a hotărât de nou, ca de aici înainte toate actele ce se dau părților să fie edate, pe lângă originalul maghiar și în traducere autentică, în limba maternă a respectivului primitor. În scopul acesta s'au sistemizat două posturi de traducători, unul pentru limba germană, altul pentru cea sêrbească.

Majoritatea consiliului comunal a putut străbate cu propunerea aceasta numai astfel, că Sêrbii s'au aliat cu Germanii, și cu puteri unite au făcut afront șovinismului maghiar.

Un lucru bun și folositor.

Comitetul »Asociațiunii pentru literatură și cultura poporului român«, în una din ședințele sale din urmă a hotărât se facă o listă a cărților celor mai potrivite spre recomandare poporului.

Eată un lucru bun și folositor, vrednic de marea noastră însoțire culturală. Se înțelege dela sine, că lista vom publica-o și noi, îndată-ce va eși.

Aniversare tristă. În 30 Ian. a fost aniversarea a zecea dela tragica moarte a moștenitorului de tron **Rudolf**. Din incidentul acesta M. Sa Monarchul a mers la biserica Capucinelor din Viena, însoțit de A. S. principesa **Maria Valeria**, și a stat mult lângă sicriul defunctului principe **Rudolf**, ear' după aceea lângă sicriul M. S. Împărătesei și Reginei **Elisabeta**, rostind rugăciuni pentru odihna sufletelor ambilor defuncți. Coroane au depus pe sicriul moștenitorului de tron, A. S. principesa văduvă **Stefania**, A. S. principesa **Elisabeta**, fiica defunctului principe, împăratul **Germaniei**, și A. S. principele **Ludovic Victor**.

Biserica Capucinelor a stat deschisă, pe seama publicului, ziua întreaga.

DIN LUME.

Din Bulgaria.

În Bulgaria o veste de bucurie a fost repede urmată de alta jalnică și tristă. Zilele acestea a fost crasă ministerială. Ministerul **Stoilov** din pricina mai multor încurcări a abzis și după mai multe trăgănări, a format un nou minister **Greco**.

Pe când se petreceau aceste în politică, din palatul Domnitorului s'a lățit vestea, că principesa **Maria Luisa** a născut o fetiță, botezată **Nădejdea**. Pe case în **Sofia** s'au arborat steaguri de bucurie, dar' peste o zi ele au trebuit să se schimbe cu steaguri negre de jale, căci principesa **Luisa** a murit repede, în patul de naștere. Toată Bulgaria e cuprinsă de jale și politica e lăsată la o parte.

Răscoală în Macedonia.

Din țeara Macedonia (Turcia), unde avem și noi frați de ai noștri, vin vești despre mișcări, puse la cale de creștini, prin comitete de ațitare, ca să-și mai ușureze jugul turcesc.

Se vede că agitațiile comitetelor macedonene și mișcările poporațiunii se arată a fi amenințătoare, de oare-ce Poarta adună multe trupe prin ținuturile suspecte. Cu deosebire este adunată multă miliție pe la granița macedo-bulgară. O depeșă din Belgrad vestește, că pe la granița bulgară numărul soldaților e atât de mare, încât abia mai încap prin sate. Mai de nou s'au trimis la aceste trupe 15 tunuri de repetiție.

Soartea Filipinelor.

Starea în **Filippine** continuă a fi critică și se poate, ca în cel mai apropiat timp să erumpă războiul între Americani și Filipini. Acestia din urmă se pregătesc de luptă cu toată serioșitatea. Autoritatea lui **Aguinaldo** e recunoscută de toți. El a dat ordin de a se înrola toți bărbații buni de purtat arme. Filipinii au până acum o oaste bine echipată de 30.000 de ficioși și peste 50 de mii de puști sistem Maxim.

O depeșă din **Washington** anunță, că deputatul republican **Johnson** a pretins dela cameră să recunoască independența **Filipinelor**, protestând contra măsurilor, ce le ia în insule guvernul american.

Conjurație contra Sultanului.

Times are știre din **Constantinopol**, că acolo s'a descoperit o conjurație contra Sultanului. Patru din conjurați au fost arestați, ceilalți au fugit.

În legătură cu aceasta amintim, că doi fii ai lui pașa **Haireddin**, fost mare vizir, s'au refuzat pe un vapor francez și au fugit din Turcia. Unul din ei a fost general și adjutant al Sultanului, ear' celalalt un oficial superior. În curtea Sultanului sânt necăjiți pentru această întâmplare, de oare-ce sântem, că refuzații se vor alia cu partidul »Turcilor tineri«.

»Și dragostea lor«.
Zina blăstema —
Și eac' se făcea
Un isvor cu dor
Din mândrul ficior;
Eară draga lui, —
Ibovnica lui,
La el s'apleca
Și mereu plângea,
Și se frământa
Încât se topea.
Ear' făcându-l plin
De lacrimi și chin
Isvorul crepă
Și apă lăsă
Să curgă la vale
În murmur de jale;
Ear' pe mândra lui,
Ibovnica lui,
O făcū inel
Și-o luă la el.
Și d'atunci petrec
În șoapte ce trec,
La frunze și flori,
Și spun cu mult dor
Din seară în zori
Povestile lor...

Din viața filosofilor.

Filosoful grec din vechime, **Diogene** fu întrebat odată, care animal mușcă mai rău? El răspuse, — între cele sêlbatice mușcă **clevețitorul** și între cele de casă mușcă **lingușitorul**.

Care e starea cea mai bună 'n lume, îl întrebă cineva. **Diogene** răspuse: a fi **liber și nesupus**.

Vězând **Diogene** întro zi niște făcători de rele spânzurați de ramura unor maslini, — el zise. De ce nu dă D-zeu ca toți copacii să facă astfel de roade?

De ce bogații, în loc de a fi în lume mai liberi, mai neatârnați, sânt mai fricoși, mai lingușitori cu stăpânirea — decât săracii, cari mai adesea sânt mai îndrăzneți? — Pentru-că cei dintâi sântem de săracie, pe când cei din urmă nu, — răspuse **Diogene**.

R Î S.

Politiie ouminte.

Era coleră în țeară și poliția din un oraș unguerec lipi pe ziduri următoarea poruncă: »Fiind coleră, poruncim cetățenilor cari se întorc după zece ciasuri din noapte acasă, să nu cânte pe drum nici să nu facă șgomot«. Ce avea a face șgomotul cu colera, nu se știe, dar' poliția poruncise așa. Într'o noapte câțiva tineri, cam turtiți, se întorceau dela o cărcimă cântând pe uliță. Era pe la 12 noaptea. Un polițist le ținū drumul. »Cum, dlor? N'ati cetit porunca? Cine se întoarce acasă după zece noaptea nu are voe să cânte!« — »Am cetit!« zise unul mai isteț, »dar' noi nu ne întoarcem acasă; noi mergem într'altă cărcimă«. Acest răspuns neașteptat a zăpăcit pe polițist. Tinerii au plecat în pace. A doua zi însă porunca poliției era schimbată: »Fiind coleră, poruncim cetățenilor să nu facă șgomot și să nu cânte pe drum după zece ciasuri noaptea, ori se întorc acasă ori nu se întorc!«

SCRISORI.

Alegerea de notar în Armeni.

Armeni, în 30 Ianuarie c.

Stimate Dle Redactor!

În 28 Ianuarie s'a săvârșit alegerea de notar în Armeni, de care cerc se țin 4 comune. În aceea zi, la ora numită s'a și prezentat șeful conducător de alegere al cercului, protopretorul Szabó din Cunța, împreună cu candidații și reprezentanții alegători din comunele: *Armeni, Alămor, Loamneș și Mândra*. Concurenți au fost 6 la număr, dintre cari 5 Unguri și un Român. În candidație au fost puși 4, adică 3 Unguri și candidatul român. Încă înainte de votisare dl Szalántzy Jenő, marele proprietar din Armeni împreună cu directorii domeniilor școalelor unitare din Cluj făceau propagandă printre alegători, ca să voteze cu oamenii lor, dar' din mare norocire lucrul s'a întemplat cu totul contrar. Dintre cei 4 candidați mai multe voturi a înrunit dl *Alexandru Tobias* din Roșia-Abrudului și anume 37 voturi; Filip Gabór 12 voturi, Márk Béla 1 vot, ear' Szalántzy Dénes nici unul.

Nemângăiat a trebuit se rămână zelosul substitut, care în decurs de un an și jumătate a condus toate agendele notariale cu cea mai mare mulțumire, satisfăcând tuturor celor-ce s'au îndreptat cu afaceri, aparținătoare carierei notariale, de oare-ce n'a fost pus nici chiar în candidație, fiindu-le celor cari umblau cu politica și aci frică de reușita lui. Nemângăiat a rămas și dl Szalántzy Jenő, care în urma politicii sale voia ca lucrul să se întemple cu totul contrar. De un lucru trebuie să ținem cont, și anume, că d-nii învățatori s'au retras dela votisare. Pentru-ce? După părerea mea poate le-a fost frică, că-și vor perde posturile (?! Red. »F. P.«).

Durere!!! De altcum alegerea a purces în toată ordinea.

Un alegător.

Din Babța.

Babța, eată un sat românesc, care poate fi luat de pildă de urmat din partea altor sate de ale noastre pentru bunele și folositoarele sale *însoțiri*. Țeranii de aici, la sfatul și stăruința vrednicilor lor fruntași, au întemeiat de câțiva ani două însoțiri, anume »*Societatea de cumpătare*« și »*Societatea junimei*«, cari cârmuite înțelepțește, înaintează frumos și aduc foloase și roade bune, precum se vede aceasta din scrisorile și rapoartele, a căror publicare o începem aci.

Eată ce ni-se împărtășește despre adunările acestor însoțiri și despre starea lor:

Babța (Sălagiu), la 23 Ian. 1899 n.

Onorată Redacțiune!

În 22 Ianuarie c. n. »*Societatea de cumpătare*« din comuna Babța, și-a ținut a VI-a adunare generală, la care au luat parte peste 50 membri și vre-o 6 inși cari n'au fost membri, dintre acestia 5 s'au înscris de membrii societății noastre.

Murindu-ne în 28 Iulie 1898 neuitatul președinte, dl *Stefan Pop*, în vîrstă de 77 ani, o. d. Petru Pop, vicepreședintele, prin o vorbire interesantă, în care aduce aminte folosul societății de cumpătare în vremuri ca și aceste grele pentru plugarul român, exprimându-și bucuria, văzînd un așa frumos număr de membri, declară adunarea de deschisă.

Vorbirea purceasă din inimă fu primită cu urări de »să trăească«.

După aceea s'a cetit prin notarul Gavriil Aluașiu raportul comitetului asupra activității sale din anul trecut. A fost ascultat cu atențiune, la ajutorul dat din partea institutului de credit și de economfi »*Silvania*« au strigat »să trăească«, ear' la pierderea îndurată a neuitatului părinte și președinte s'au sculat cu toții exprimându-și părerea de rău, zicînd »să-l ierte Dumnezeu«. După cetirea raportului, care fu viu aplaudat, notarului i-se aduce mulțumită protocolară.

Conform §-ului 9 din statute se aleg următorii oficiali: O. d. Petru Pop, președinte; dl Traian Brîndușan, primar comunal și dl Teodor Pop, de vicepreședinți; dl Gavriil Aluașiu și dl Nicolau Deac, de notari; Gligor Bălaș, de cassar; ear' dl Ioan Buda Gl., de controlor. Membri în comitet: Simeon Tomșa, Vasile Blidar, Gavrilă Șimonca, Petru Buda, Stefan Blidar și Ioan Pop Gl.

Între aceste, unii membri, cărora la întemeierea fondului de bucate nu le-au plăcut a da câte 2 mierțe numai, și au format alt fond, depunînd câte 4 mierțe; neavînd cine să manipuleze fondul lor, să perd multe bucate. Acum în adunarea generală fac întrebarea, că câte mierțe mălaiu are unul de ai noștri, la ce dl primar și vicepreședinte, făcînd socoteala, îndată le spune, că fiecare are câte 6 mierțe și 18 litre sau în măsuri nouă aproape 2 hectolitre. Dinșii sînt aplicați a-și uni fondul lor cu al Societății, văzînd cât de bine se chivernisește.

Sperăm după Dumnezeu, că »*societatea de cumpătare*« din comuna noastră sub conducerea bună a oficialilor și membrilor comitetului va înainta atât în privința morală cât și materială. Așa să fie!

Unul dintre cei de față.

Babța (Sălagiu), la 17 Ian. n. 1899.

Onorabilă Redacțiune!

»*Societatea junimei*« din comuna Babța în 1 Ianuarie 1899 v. și-a ținut adunarea generală în școala română locală. La aceasta a luat parte întreg numărul membrilor ordinari, adică a junimei, — onorându-ne cu prezența o. d. Petru Pop, preot local, Gligor Bălaș, Ioan Pop Gl., Ioan Buda Gl., Nicolau Deac, Ioan Șofron, Ioan Tomșa, Vasile Bance, Mărie Pop, Irina Pop, Mărie Gliguța, Nisie Buda, Ana Palcău, Ana Onușan.

Adunarea s'a deschis prin conducătorul și întemeietorul »*Societății junimei*« dl Gavriil Aluașiu, învățator local, cu »*Împărate ceresc*« cântat de toți, și prin o vorbire însuflețitoare de binevenire.

Prin notarul Gavrilă Buda s'a cetit raportul comitetului »*Societății junimei*« despre activitatea sa din anul trecut. A fost ascultat cu multă plăcere și viu interes și în urmă primit cu strigări de »să trăească societatea«.

Pe basa §-ului 14 din statute, se aleg oficiali noi și membrii în comitet și anume, de oficiali următorii: Onuș Pop, președinte; Gavrilă Buda I. și Nicolau Pop, de vicepreședinți; Ioan Zaicaș și Gregoriu Deac, de notari; Onuș Palcău, de cassar; Teodor Pușcaș, de controlor și Ioan Ardelean, bibliotecar. Membri în comitet: Flore Pop, Georgiu Pop, Teodor Deac, Alexa Crișan, Teodor Negru și Vasile Onușan.

Cu ocasiunea acestei adunări s'a înscris în protocol de membri fondatori cu câte 10 coroane o. d. Petru Pop, preot local și Gavriil Aluașiu, învățator local cu urări de »să trăească«, aducîndu-li-se mulțumită protocolară. Ceialalți oaspeți și părinți ai junimei promet, că în adunarea »*Societății de cumpătare*« se vor face membri îndemnînd și pe alții a se face membrii acestei societăți atât de folositoare.

La propunerea o. d. Petru Pop de a pute lua parte junimea și la înserat (vecernie) pe baza §-ului 8 p. b) din statute, se decide, că petrecerile să se facă la o casă onestă în apropierea bisericii.

Sub conducerea înțeleaptă a dlui Gavriil Aluașiu și a o. d. preot Petru Pop, a căror grije principală e moralitatea, religiozitatea, iubirea patriei și a deaproapelui, precum și lărgirea cunoștințelor, credem, că »*Societatea junimei*« din comuna Babța va înflori.

Amicul junimei.

Raportul

comitetului »*Societății de cumpătare*« despre lucrarea sa din anul 1898, cetit în adunarea generală a societății la 22 Ianuarie 1899, de notarul *Gavriil Aluașiu*.

Onorată adunare generală!

Sîntem la începutul unui an nou; datori sîntem a da seamă asupra activității sau lucrării noastre din anul trecut despre »*Societatea de cumpătare*« a noastră și să ne începem activitatea pe anul viitor tot așa de zeloși întru îngrijirea de starea morală și materială a membrilor acestei societăți.

»*Societatea de cumpătare*« își ține a VI. adunare generală. Membrii ei s'au înmulțit cu 13 inși, cari toți își știu datorințele, ce le au față de societate.

În anul 1898 două lucruri mai însemnate avem de a înșira în trecutul acestei societăți. Unul de bucurie, dăruindu-ne onorata direcțiune a institutului de credit și de economfi »*Silvania*« suma de 100 coroane în folosul fondului »*Societății de cumpătare*«, însoțite de următoarea scrisoare din partea dlui *Andrei Cosma*, director executiv al »*Silvaniei*«.

»*Șimleu*, 30 Martie 1898. Mult onorat d-sale dlui *Stefan Pop*, preot și președinte al »*Reuniunii de cumpătare*«, Babța.

Institutul nostru avînd în vedere scopul măreț ce și-a ales »*Reuniunea de cumpătare*« din Babța și dorind, ca și din partea sa să-i vină într'ajutor la ajungerea acelu scop, pe lângă aceea că la acordarea creditelor cerute este cu deosebită considerare la membrii acelei Reuniuni, în adunarea sa generală ținută la 17 I. c. i-a votat un ajutor de 50 fl., adică 100 coroane.

Când avem plăceră alăturat a vă transpune această sumă, deodată ne exprimăm dorința, ca o parte din această sumă Reuniunea să o întrebuițeze pentru biblioteca sa, procurând cărți de conținut moral și economic.

Poftindu-vă înaintare îmbelșugată în lucrarea d-voastră umanitară, avem onoare a iscăli etc.»

Alt moment de întristare și adevărat: încetarea din viață a mult onor. domn *Stefan Pop*, președintele »Societății de cumpătare« în etate de 77 ani.

De pie memorie, neuitatul și regretatul preot a slujit în această parohie 48 de ani, având în vedere totdeauna binele și înaintarea poporenilor sei atât în privința morală cât și materială. În privința morală prin înzestrarea școlaii cu buni învățători, cu o mare îngrijire de o regulată cercetare a școlaiilor, mijlocind ca aceștia să aibă cele de lipsă la învățământ; în biserică prin predicile sale a făcut mult la lățirea moralului și religiosității. În privința materială s'a îngrijit de bunăstarea sf. biserici. La venirea sa în această parohie biserica nu avea nici un crucer, dar' a lucrat din răspuțeri pentru înființarea unui fond bisericesc, care la mutarea sa la cele vecinice număra 7000 fl. v. a., făcând tot din banii bisericești casă parochială, o șură nouă și o școală foarte frumoasă. *Dacă ar da bunul Dumnezeu să avem mulți preoți ca adormitul în Domnul, atunci am înainta!*

»Societatea de cumpătare«, neuitatului seu preot și președinte, care în toată viața sa a premers cu cumpet și exemplu bun, își exprimă condolențele sale, zicându-i: »Dormi în pace bărbat neobosit, mult bine ai făcut pentru poporeni tîi.

Fie liniștit sufletul tîu, că în adunarea generală de azi ne legăm înaintea lumii și înaintea lui Dumnezeu, că noi ca membrii acestei societăți ne vom nisui a-ți urma cumpetul ce l-ai avut în viață, ca să ne putem face vrednici de memoria ta!«

(Va urma).

Noii canonici din Blaj.

— Vezi ilustrațiile. —

În doi numeri din urmă am dat portretul la doi bărbați mari ai națiunii noastre din generația mai bătrână, a înalt Prea Sfinției Sale nou alesului Metropolit român gr-oriental *Ioan Meșianu* și prefectului dela 1848/9 *Axente Severu*.

Azi dăm portretele alor alți 3 bărbați vrednici de ai noștri, din generația mai tină.

Sînt portretele alor trei canonici români gr-catolici din Blaj, cari au fost numiți și întăriți în toamna trecută în posturile lor.

Unul e *Dr. Augustin Bunea*, care a fost ales canonic încă la 1895, dar' stăpînirea ungurească n'a voit să-l întărească, din pricină, că e Român bun și verde, care a luat parte și la procesul

Memorandului. ca apărător. Dar' în sfîrșit dreptatea și adevărul a eșit învingător și dl Bunea a fost întărit, dimpreună cu vrednicii sei soți *Dr. Vasile Hossu* și *Dr. Victor Szmigelski*.

Toți trei sînt unii din cei mai vrednici fi ai națiunii și ai bisericii române gr-cat. Bărbați cu știință înaltă, Români buni și zeloși, dornici de lucru pentru binele neamului și al bisericii, noi putem lega multe și mari nădejdi de lucrarea lor ce vor desvolta-o pe noua carieră. Dumnezeu să le ajute și să-i fie la mulți ani!

Din trecutul nostru.

Istoria Moldovei.

Bogdan-cel-Grozav și Stefan-Vodă-cel-Tinăr

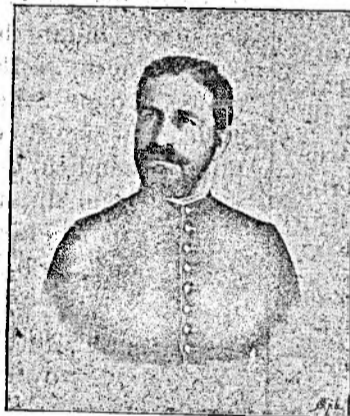
După moartea lui Stefan-cel-Mare întemplată la 1504 și până la 1527 au urmat pe tronul Moldovei doi domnitori,

Dr. Augustin Bunea.

Dr. Vasile Hossu.

Dr. Victor Szmigelski.

un fiu al lui Stefan, cu numele *Bogdan*, numit cel Grozav și fiul acestuia, adevăratul nepotul lui Stefan-cel-Mare, *Stefan*.

Bogdan a domnit dela 1504 până la 1517. În privința vitejiei sîmna cu tatăl seu și era dela fire aspru, crud și ușor vîrsător de sânge, din care pricină a și fost numit »cel Grozav«.

El a purtat războaie glorioase cu Polonia și Tătarii. Războiul cu Polonia se sfîrși la 1509 prin pacea mijlocită de *Wladislav*, regele Ungariei. Între condițiile acestei păci, cea mai însemnată este aceea, în care se statorosește, că ori de câte-ori vor năvăli Turcii în Moldova sau Polonia, atât Bogdan, cât și *Sigismund*, regele polon, vor fi datori să se ajute împrumutat, ridicând împreună armele împotriva lor.

Abia se potoli focul dinspre Polonia și un altul mai groznic se ridică de cătră apa Nistrului. Tătarii, care multă stricăciune au făcut Moldovei, au năvălit pe neașteptate în țeară, în număr

de 60.000 sub conducerea hanului lor, *Mengli Gherai*. Bogdan își adună în pripă oastea și ceru ajutor dela Poloni, dar' până să sosească aceștia, Tătarii prădară țeara de sus și se retraseră peste Nitru, încărcăți de mari prăzi și ducend în robie mulți Români.

La trecerea peste Nitru s'a petrecut următoarea întâmplare: Un fiu al hanului *Mengli*, cu numele *Berki Gherai*, se îneca în rîu din nebăgare de seamă, dimpreună cu 4000 de Tătari și mai mulți robi creștini. Hatmanul moldovean *Copaciu*, care vedea întâmplarea aceasta dintr'o pădure de pe malul Nistrului, crezî că ar putea cu 1000 de slujitori ce avea cu dînsul, se bată pe Tătari, și se scape baremi pe robi. El cu mica-i ceată se aruncă cu vitejie, pierî împreună cu 700 din oamenii sei, după-ce făcură groznică stricăciune în șirurile Tătariilor.

Tătarii, setoși de prăzi, năvăliră în Moldova și după aceasta încă în două rînduri și cu toate-că odată Bogdan îi bătî lângă Nitru, luându-le o mulțime de robi, el află mai bine a încheia pace cu ei.

Dar' dintre toate lucrurile săvîrșite de Bogdan, cel mai însemnat a fost *tractatul* (contractul) încheiat cu Turcii. Anume Stefan-cel-Mare cunoscend deo parte puterea uriașă ce aveau pe atunci Turcii, ear' de altă parte vîzînd răutatea și pizma creștinilor vecini, a Polonilor și Ungurilor a sfătuit pe fiul seu, să închine țeara Sultanului, dar' cu condiții cinstite.

Acest sfat este *testamentul politic* al lui Stefan-cel-Mare.

Bogdan încredințându-se că sfatul marelui seu părinte e bun, l-a urmat întocmai și a trimis la Constantinopol pe logofetul *Tăcut* care a încheiat cu Sultanul *tractatul de închinare*.

În acest tractat, Moldova într'atîta se supune Turciei, întru-cît se obligă a da Turcilor pe fiecare an *ca dar* (peșcheș) 4000 de galbeni turcești, 20 de șoimi și 40 de iepe cu prăslă, și în vreme de război Domnul Moldovei trebuia să ajute pe Turci cu oștile sale, dar' de altă parte se statorosește apriat, că Turcia rețunoaște Moldova de țeară liberă și nesupusă, care își alege liber Domnii sei și are armata sa proprie; că Moldova va fi stăpînită și cărmuită după legile și așezămintele sale, fără de nici un amestec străin; Turcii se obligă a apăra Moldova la cas de nevoie, au datorința a respecta religia creștină și nu au dreptul să cumpere pămînturi în țeară, nici să se așeze în ea sau să-i facă gîmfi (biserici turcești).

Acest tractat, încheiat la sfatul lui Stefan-cel-Mare, în împrejurările de atunci a fost bun, căci el a scutit Moldova de multe vîrsări de sânge și chiar de pieire. Ear' dacă mai târziu tractatul a fost călcat de Turci, vina o au în parte mare *neînțelegerile* din țeară, între boieri și Domni, și pretendenții neșaiși la tron.

Bogdan murî la 1517 și în scaun îi urmă fiul seu Stefan, care fiind numai de 11 ani fu numit *Stefăniță*, sau »cel Tinăr«.

Silv. Mold.

PARTEA ECONOMICĂ.

Oi corcite sau țigăi?

Oile din țeara noastră le putem împărți în două clase: în cea dintâi vom pune oile corcite, cari sunt cele mai numeroase și în a doua cele de țigăi în număr mai mic și mai cu seamă în munții de meazăzi-răsărit ai Ardealului și în părțile Bănatului. Unii recomandă oile țigăi; însă marea mulțime a oierilor a rămas pe lângă neamul de oi moștenit dela înaintași, adică din moștrămoși. Alții au făcut încercări cu țigăi, pe cari le-au crescut și ținut la câmpie împreună cu oi corcite sau de rînd, și au probat cu privire: *la lapte, la prețul mielului, la prețul lânei, valorisarea pășunii, prețul pielei, greutatea trupului și încrucișarea.*

În privința cântărimii laptelui nu se deosebesc aceste două soiuri de oi: cele țigăi dau însă un lapte mai gros. Când fată, mieii țigăilor sunt mai mici ca ceialalți, dar' mai grași.

Prețul mieilor tineri dela oile noastre corcite este mai bun decât dela cele țigăi. Până sunt tineri, lâna mieilor țigăi este urită; în urma acesteia și pielea lor nu se plătește bine, ear' măcelarii nu cumpără mieii timpurii atât pentru carne, cât mai cu seamă pentru piele. Acolo unde se cresc mieii anume și îndeosebi berbecuți, sigur că cei țigăi ajung mai de preț.

În ce privește lâna, aceea a țigăilor e mult mai prețioasă; pentru-că pe când a oilor de rînd abia se poate vinde cu 40 fl. maja, pe atunci a țigăilor se vinde cu 60—70 fl.

În privința pășunii nu sunt alegătoare nici unele, nici altele. Amîndouă soiurile se mulțumesc cu pășunea de pe munții pleșugi, unde în timp de iarnă scormenesc zăpada, dacă nu e de tot prea groasă, pentru a-și alina foamea. Se poate întări și aceea, că pășunea de pe coastele uscate și pleșuge mai bine valorează oile țigăi, decât celelalte. Oile țigăi au dinți mai tari decât cele corcite, de aceea știrbează mai târziu. Frigul de iarnă amîndouă soiurile îl suportează deopotrivă.

Țigăile sunt mai mîncăcioase și mai nealegătoare. Pe când oile de rînd, numai tare flămînde fiind, pasc pe locurile băltoase cu ierburi sarbede, cele țigăi nu aleg, și prin urmare din ele mor mult mai multe de călbează decât din celelalte.

Pielea oilor țigăi este subțire și slabă, de aceea nici nu se plătește decât cu câte 40—50 cr., pe când a celorlalte cu 1—1.20 fl.

Încrucișările (corcirile) țigăilor cu celalalt soi încă nu au dat un rezultat deosebit.

Greutatea trupului este aproape aceeași; o oaie 40—41 chilo, un berbec 51—52 chilo, și un noatin 22—23 chilo, atât la țigăi, cât și la corcite.

În urma acestora s'ar pute recomanda următoarele:

În locuri cu poziție ridicată, depărtată de piețele unde se consumă (se mîncă) multă carne, unde mieii timpurii nu se caută, și unde nu e temere de

călbezire, în astfel de locuri mai bine e să se prășească oi țigăi, cari pe lângă că dau lapte în asemenea măsură cu oile corcite, mai produc și berbeci de preț și lâna mai scumpă. În locurile mai așezate, cu pășune îmbelșugată, dar' mai primejdioase pentru călbezire, și unde mieii timpurii se pot vinde cu preț bun, mai de recomandat e cultivarea oilor corcite, însă îngrijind de o prăsilă bună în privința laptelui și lânei

Cultivarea viței americane.

— Prelegere populară de Dr. G. Dobrin. —
(Urmare).

Înainte de a trece mai departe aflu de bine, ca să vă spun aci pe scurt, că ce e filoxera sau hoxifria, cum îi zice oamenii nostri și că ce e cauza de vița americană poate rezista filoxerei.

Filoxera e o gonguliță mititică, care cu ochii nici că se poate vedea. În America ea se află mai cu seamă pe frunzele de viie, ear' la noi de regulă e la rădăcină. Peste iarnă sugă sucul din rădăcini, și e ca un gândăcel cu bot lung și ascuțit; primăvara își așează ouele cam la suprafața pământului, ear' prin Maiu și Iunie capătă aripi și apoi duse de vînt se lătesc în toate laturile, în depărtări cât mai mari, apoi se așează și ear' se bagă la rădăcina viței.

Fiindcă vița noastră nu are rădăcini mari și multe; și și cari le are sunt moi, filoxera pe acestea cu cea mai mare ușurătate le macină, sugă sucul din rădăcini și astfel vița trebuie să piară. Vița sălbatică americană însă are rădăcini foarte multe și lungi; dar' și țesătura acestora e mai lemnoasă și ațoasă. Ba coaja de pe rădăcini e atât de tare și strîns lipită cu rădăcina, încât filoxera cu greu poate ajunge la mîduvă, ca să sugă sucul. Prin această împrejurare se explică și fenomenul de mai sus, că la vița americană nu-i prea place filoxerei se rămîna tot la rădăcină, ci ese pe frunze, căci n'are ce roade, pe când la vița noastră stă pe rădăcini până le-a storit de tot.

S'a constatat în decursul timpului și aceea, că filoxerei nu-i place frigul și umezeala și că sulfidul carbonic o storește. Unii au probat apoi, că toamna se inundeze toată viia și se o țină sub apă două-trei luni. Alții apoi d. e. și în părțile Aradului au încercat că cu injectarea de sulfid carbonic la rădăcină să scape viile de filoxeră. Toate încercările acestea însă au rămas fără rezultat, căci inundarea și injectarea de sulfid carbonic s'a dovedit de prea costisitoare.

Nu a rămas deci nimica alta de făcut decât ca să se apuce toți de sădirea viței americane, ca să nu rămînem de tot fără beutura dătătoare de putere și de multe-ori și de câștig frumos.

Dupa-ce în fuga mare v'am vorbit despre cauza nimicirii viilor noastre, despre proveniența filoxerei și despre vița americană, fie-mi iertat ca în scurt să vă spun una-alta și despre adevărata cultivare a viței americane. Observ, că mă restrîng numai la cultivarea viței americane oculate.

Locul care l-am destinat pentru viie trebuie să fie rigolat. Rigolarea se

face mai bine iarna, după-ce pământul a fost binișor înghețat, astfel că de-alatul locului se sapă unul după altul șanțuri la o afunzime de 70—100 cm. și în lățime de 70—80 cm. Pătura mai deasupra vine aruncată în fundul șanțului și așa căpătăm deasupra tot pământ scos din fund.

Teritoriul astfel pregătit stă peste iarnă neatins până în primăvară, când apoi de timpuriu ne apucăm de planare sau nivelare. Pământul bine degerat îl asemănăm bine cu grebla și apoi împărțim rîndurile și locurile, unde au să vină satele sau vița.

Fiecare buciom are să vină la 1—1.20 m. în depărtare unul de altul. Împărțirea aceasta succede mai bine, dacă și în lung și în lat punem șirurile la 1—1.20 m. în depărtare unul de altul. În tot locul apoi, unde rîndurile se taie, batem un par de viie, ca semn, că aci are să fie vița sădită.

Din experiența proprie pot da sfatul, că pentru început să nu se întrebuițeze pari anumit pregătiți în lungime de 2—2.5 m. Vița americană nobilă în anul 1 și al 2-lea nu produce rod; nici nu are dar' lipsă de razim mai tare, și de aceea sînt buni în cei doi ani dintâi și numai pari mai mici, cum am întrebuițat noi la viile noastre și până acuma. Cu finea anului al 3-lea sau cel mult la începutul anului al 4-lea ne sînt neapărat de lipsă pari mai lungi, fiindcă atunci vița începe să dea rod și are lipsă de sprigin, ca strugurii să nu fie tăvăliți la pământ de vînt și tempestate.

Rigolarea unui juger de 1600° costă dela 200—250 fl.

Isprăvind cu nivelarea și baterea parilor, dela 15 Aprilie ne apucăm de sădire și putem continua până la finea lui Maiu. Cu 5—6 zile cel puțin înainte de sădire, facem gropile de lipsă pentru așezarea altoilor. Aci trebuie să fim cu băgare de seamă, ca gropile să fie toate făcute spre răsărit dela par, și astfel ca perețele groapei de cătră par se rămîna costiș, căci nu e iertat ca vița cu rădăcinile să fie așezate în picioare în groapă, ci să fie mai mult culcate.

La așezarea altoilor grijim apoi, ca rădăcinile să fie bine așezate și altoitura să rămîna două-trei degete peste suprafața pământului. Peste viță aruncăm apoi în groapă pământ mărunt și mestecat cu nêsip. Gunoii nu e de lipsă. Când apoi groapa e plină de jumătate, luăm un maiu anumit pregătit spre acest scop și cu acesta batem cât se poate de bine pământul; după aceea umplem de tot groapa cu pământ și grijim, ca altoitura să vină chiar la suprafața pământului.

Capătul viței apoi să rămîna afară din pământ, îl acoperim cu un mușuroiu de nêsip. Cu aceasta ar fi sădirea sfîrșită. La 2—3 săptămîni însă trebuie să căutăm ca mușuroaiele de nêsip în urma ploii să nu fi prins coaje pe deasupra, și dacă aceasta s'a întemplat trebuie ca cu degotele să rupem coaja, ca lăstarii se poată da mai ușor.

La vre-o patru-cinci săptămîni după sădire, lăstarii sînt de 3—4 degete dela pământ. Să nu întărziem, ca încă de timpuriu să-i stropim cu apă de peatră vînetă mestecată cu var. Și de ce să o facem aceasta?

Afară de filoxeră în vremea din urmă s'a mai dovedit un inamic crâncen al viiei: Peronospora. Și aceasta a fost adusă din America cu vița americană deodată. Deosebirea e numai, că pe când peronospora vița noastră indigenă o nimicește cu deservire, vița americană și acesteia îi resistă mai cu succes. De bună-seamă, că și d-voastră ați văzut cu toții în anii din urmă, că frunzele de viie, când 'ți-e lumea mai dragă, și mai cu seamă prin Iulie și August când e seceta mai mare, capătă niște pete galbene, cari tot mai tare se lătesc, până-ce cutrepește frunza întreagă, care apoi se uscă și cade. Urmarea e, că strugurii rămânând fără umbră, încă se uscă și cad din coadă. Ca să nimicim dar' acest dușman de timpuriu, trebuie să începem cu stropitul și să continuăm peste vară de câte 3—4-ori. La început apa de peatră vînetă se face mai ușoară, dar' tot mai mult și mai mult se condensează.

(Va urma).

Sfaturi economice.

Nimicirea gărgărițelor din mazere și linte.

Între multele mijloace de nimicire a gărgărițelor, în țeara noastră se folosește mai cu seamă căldura. După coacerea pâneli, grăunțele atacate de gărgărițe se pun în cuptor, unde de regulă aceste insecte stricacioase se prăpădesc; dar' totodată se atacă și inima sîmînței, astfel că nu mai răsare, ci e bună numai pentru consumat (mîncare).

Un mijloc mai bun ca cel numit este următorul: în Decembrie, când gărgărițele sînt păpuși deplin formate însă amorțite, linte și mazerea se țin timp de 1—2 săptămîni în localități, unde căldura e de 20—25 grade R. Căldura face de insectele es din învelișul lor; dar' neavînd la îndemînă nutremente supărți de plante verzi ș. a. ele trebuie să piară. Cu chipul acesta linte și mazerea se pot sîmîna fără frică, că nu vor răsări.

Îngrijirea copitei.

Din pricina, că copita e prea uscată sau prea moale, se nasc o mulțime de rele. Între aceste se numără plesnirea cu prilejul potcovitului, dacă ea a fost prea uscată, și turtirea ei, dacă a fost prea moale.

Uscarea copitei se întîmplă când caii sînt ținuți în grajduri svîntate și n'au prilej ca aceea să li-se moaie. Spre acest sfîrșit se recomandă, ca copitele cailor să se învîlue în zdrențe și aceste să se ude din timp în timp, ca să-și poată trage umezeala de lipsă. Unii economi, ai căror cai petrec în grajduri uscate, spală copitele în fiecare zi cu o zdreanță muiată în apă și poartă de grijă, ca caii lor să se miște îndestul pe afară, unde copita își primește umezeala de lipsă.

Din contră copitele tare aplicate spre înmuiere trebuie să fie păzite de jilăveală; spre acest sfîrșit se ung cu unsoare subțire sau oleu, cari împiedică tragerea apei în ele.

Din traista cu povețele.

Răspunsuri.

Abonentului »Olteanul«. Ne scrii, că despre noua lege financiară pentru beuturi și zahar, d-voastră Oltenii n'aveți nici idee. Dar' nici nu e mirare, pentru-că legea e numai de curînd și de altfel legile privitoare la cărcimărit etc. sînt atît de multe, încât numai foarte anevoe și nu ori-cine le poate pricepe.

Întrebările cele multe ale d-tale le reasumăm și-ți răspundem cu acest prilej în următoarele: 1. Legea zice, că un posesor de licență nu se poate ocupa însuși cu negoțul decît într'un loc, adică într'o cărcimă; dacă însă voește să deschidă cărcime în mai multe localități, trebuie să-și pună în fiecare câte o persoană corăspunzătoare. 2. Numărul licențelor câte se pot da pentru fiecare comună, în sensul ordinațiunii ministrului de finanțe nr. 57.384 din 1891, a trebuit să fie hotărît până la sfîrșitul anului 1897. Numărul acesta nu se poate mări sau împuțina fără învoirea ministrului de finanțe. Dacă se cer licențe din nou într'o comună, adică fiind vorba să se mai deschidă o cărcimă sau mai multe în comună, aceasta se poate face numai constatîndu-se lipsa prin direcțiunea financiară și protopretorul cercual. Hotărîrea adusă spre acest sfîrșit trebuie împărțită celui-ce a cerut noua licență, cît și comunei respective. În timp de 15 zile se poate recura în contra acestei hotărîri la ministrul de finanțe.

Din aceste două puncte urmează, că Ovreii au avut după lege puțina de a ține și câte 2 cărcime într'o comună. 3. Licențele rămîn în deplină putere pe viitor și nime nu le perde, măcar-că nu mai este arîndator; afară de cazul, că licența i-s'a dat pe un timp anumit, sau că într'un fel ori altul respectivul nu a satisfăcut legii. 4. Comunele ca persoane de drept sau juridice, avînd edificiu pentru cărcimă, pot să capete o licență de cărcimărit, înștiințînd și persoana, care va fi încredințată cu conducerea afacerilor. 5. Nu numai celor-ce au licență de cărcimărit, dar' și popoului îi este iertat a cumpăra beuturi spirituoase de unde voește. Darea de circulațiune pentru cantități mai mici de spirt și cea de consum pentru zahar și bere o plătește fabricantul. Ca cantități sau măsuri mici se socotesc: spirituoase sub 5000 grade de hectolitru, zahar sub 50 măji metrice și bere sub 50 hectolitri. 6. Înștiințarea se face postului de finanțe, de care ne ținem, în cazul că articolii din vorbă se cumpără din altă țeară sau în măsură mai mare din patrie: spirituoase peste 5000 grade de hectolitru, zahar peste 50 măji metrice și bere peste 50 hectolitri. În această împrejurare darea trebuie plătită înainte de a-l așeza în magazin.

Lupta în contra Jidanilor e grea de purtat, pentru-că ei au studiat de mult și studiază mereu legile și în-deosebi cele financiare, comerciale, economice, industriale ș. a. pe când noi abia acum ne deschidem ochii, când ei au pus mîna pe tot ce e mai bun aducător de venit. Dar' nu e de des-perat.

Abonentului nr. 2224 în Câmp...

1. Cu privire la licență, cele scrise »Olteanului« îți pot servi ca îndreptar și d-tale. 2. Numărul licențelor, câte se pot da într'o comună, nu este stabilit în lege. El se poate mări sau scăde după împrejurări. Dacă 'ți-ar succede să poți dovedi, că în comună mai este lipsă de cărcimă, nu-ți va fi greu a câștiga licență. Ca să isbutești, pune-te în înțelegere cu protopretorul; el îți va deschide sau închide drumul. Ar fi să scriem pagine întregi, multe pagine, ca să-ți putem da toate îndrumările, de cari, se vede, ai lipsă. Aceasta însă deodată nu se poate.

Abonentului L. T. în P. Ne scrii: »Sînt aproape 2 ani, de când mereu am cheltuit (cam 100 fl.) ca să capăt o licență de cărcimărit, și n'am cap și putere de a o primi, cu toate-că din sat nime nu mi-a pus pedecă. Decî vă întreb, ca pe niște părinți, cine mă poate împedeca mai tare și cine îmi poate ajuta mai mult la câștigarea licenței?«

Răspundem: pretorul (solgăbirul), direcțiunea financiară și ministrul de finanțe sînt diregătoriile, dela cari atîrnă căpătarea unei licenței. Diregători comunală încă e de ajutor; dar' dacă unul din cei numiți îți pune pedecă, toate silințele d-tale vor fi zădarnice. Poate-că sînt cărcime de ajuns în comuna d-voastre și aceasta apoi e pedecă cea mai mare.

Abonentului Iulius T. în Mihălești. Precum vezi în numărul de azi al foi am răspuns și altora cu privire la câștigarea licențelor. De sine se pricepe, că nu numai Jidani au drept la licență, ci și creștinii și comunele; dar' Jidani s'au știut folosi la timp de foloasele, ca legea le acordă în această privință. Și cine a căpătat odată dreptul licenței de cărcimărit a câștigat un drept, care, făcînd întru toate destul legii, nu-l mai perde; ba poate se rămîna ca moștenire femeiei și copiilor.

Știri economice

Congresul împotriva beuturilor. La 4 Aprilie c. se va întruni în Paris congresul (adunare) anti-alcoolic, la care vor lua parte trimiși ai tuturor țerilor. În congres se va discuta asupra măsurilor, ce sînt a se lua contra folosirii prea mare a beuturilor spirituoase. Foile din România vestesc, că trimisul României la acest congres este profesorul de universitate din Iași, Dr. Tiron.

Apostolat. O foaie din România împărtășește următoarele:

»Preotul I. Petculescu, învățător în Pitești, cunoscut ca un om priceput în ale gospodăriei țărănești și mai ales în ce privește cultura albinelor, asupra căreia a publicat o carte bună, a primit însărcinarea de a se ocupa cu formarea de stupuri modele prin sate, precum și cu învățătura culturii pomilor roditori și a legumelor.«

»E un frumos apostolat pentru un preot și un învățător.

»Dorim părintelui Petculescu deplină reușită, asigurîndu-l că silințele sale sînt dintre cele mai nobile și mai frumoase.

Foaie agricolă. A eșit în București, nr. 1 din revista *Amicul Agricultorului*, care intră în al zecelea an de existență.

Această revistă a apărut regulat de 2 ori pe lună, timp de nouă ani, ceea-ce este destul spre a se vedea însemnătatea ce o are pentru Țeara-Românească.

Sumarul nr. 1 dela 1 Ianuarie 1899 este următorul:

Zece ani. — Cronica din țeară (10 fragmente economice). — Cronica din afară (8 fragmente economice). — Anul 1898 din punctul de vedere financiar. — Grădinile peisagere. — Societatea anonimă metalurgică. — Carnetul bunului cultivator (mai multe fragmente). — Știri. — Diverse. — Publicațiuni și anunțuri.

Telefon în comitatul Făgăraș. În adunarea din urmă a comitatului Făgăraș s'a hotărât a se face o rețea de telefon, anume diregătoriile pretoriale (solgăbirăi) și notariale să fie legate telefonic cu Făgărașul. Comunele vor da materialul de lemn trebuincios.

Valorisarea ouălor. Abia ne vine să credem că negoțul cu ouă este atât de însemnat, încât anual reprezintă o valoare de peste 10,000.000 florini. Și cu toate aceste agricultorii noștri nu dau cuvenita atențiune acestui negoț. Până-când noi Românii abia ne gândim la valorisarea ouălor, în Budapesta s'a pornit o vie mișcare ca »Însoțirea de consum a agricultorilor maghiari« din Budapesta să adune ouăle din țeară și să le negocieze astfel, ca agricultorii să tragă folosul cel mai mare. Însoțirea e aplicată a cumpăra ouăle cu prețuri fixate pe câte o lună eventual să socotească cu centrele de adunat ouă din provincă prin cont-curent diferența dintre vânzare și valorisare. Firma completă a însoțirii acesteia este »Magyar gazdák vásársarnok ellátó szövetkezet« în Budapesta.

Oare noi Românii nu ne-am putea alcătui o astfel de însoțire?

Deschiderea navigațiunii În iarna aceasta navigațiunea pe Dunăre dacă s'a și sistat, nu s'a sistat pentru înghețul iernei, ci pentru apa mică a Dunărei. Acum se anunță, că în urma creșterii apei navigația a început deja în toată regula. Deja o mulțime de vapoare încărcate cu bucate sunt pe drumul spre Budapesta.

Herghelia dela Sâmbăta. În Țeara-Oltului, la Sâmbăta (lângă Făgăraș) statul unguresc are o herghelie sau stavă de prăsilă (cai de soiu). Stăpânirea ungurească a gândit, că cu diregătorii și slujitorii dela moșia unde e stava, va maghiarisa pe băștinașii noștri olteni. Cum accia n'au putut face nici o ispravă de maghiarisare, ministrul necăjit a hotărât să strămute diregătorii și slujitorii, cu cai cu tot la Cluj.

Exportul României în Ungaria. Ministrul de negoț austro-ungar a publicat o statistică din care se vede, că exportul (mărfuri duse afară) României în Ungaria, în anul 1898 a fost de 197.000 de tone; pe când exportul Ungariei în România a fost numai de 163.000 tone.

Acea statistică spune, că nici-odată negoțul dintre România și Ungaria n'a fost atât de mare ca în anul trecut. Mai ales aducerea bucatelor din România a fost foarte mare.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Disciplină prin iubire.

Învățătorul când are adevărată vocație, când ține adevărat la menirea sa, este dispus să-și iubească școlarii, adecă să-și îngrijească așa cum cere creșterea lor, instrucția lor, sănătatea, slăbiciunea, scăderile și calitățile lor.

A-și iubi elevii, este a avea mintea mereu ocupată de ceea-ce le poate fi folositor, este a îngrijii mereu ca să-și apere de ori-ce impresie urită, este a dori să-și pregătească la îndeplinirea tuturor datoriiilor lor.

Dragostea aceasta trebuie să se arete prin fapte și nu prin vorbe. De aceea învățătorul trebuie să se folosească de ori-ce ca să facă pe școlari să simtă că îi iubește; trebuie să îngrijească de sănătatea lor aplicând cu strășnicie povețele igienei școlare; nici-odată să nu le vorbească răstit ori cu dispreț, chiar când are a face cu băieți stricați; prin pilda lui, și prin purtarea lui trebuie să inspire compătimirea, respectul pentru nenorocire, sub ori-ce formă s'ar produce.

Dacă unui copil nu-i e bine, învățătorul e dator să-l ajute el cel dintâiu; dacă un școlar este bolnav acasă la părinți, el trebuie să cerceteze adeseori cum îi merge.

Învățătorul trebuie să meargă și mai departe cu dragostea lui pentru școlari: trebuie să se intereseze de jocurile lor, trebuie să-și învețe jocuri noi și mai cu seamă de acelea care ațită dibăcia, pătrunderea.

Nu e numai atât; trebuie ca dragostea învățătorului să se întindă deopotrivă asupra tuturor școlariilor, asupra celor săraci ca și asupra celor bogați.

Dragostea arătată mai mult pentru unii este împotriva dreptății, stârnește gelosia între copii, nemulțumește familiile; învățătorul are dreptul să arete o bunăvoință deosebită numai elevilor cari să deosebesc prin purtarea lor bună, prin blândețea lor, prin vre-o faptă bună.

Când a isbutit învățătorul, prin purtarea lui, să arete școlariilor că le poartă o dragoste reală, copiii nu întârzie a-l răsplăti, a-l iubi, a-i fi devotați; disciplina atunci este mult mai ușoară, mult mai morală mai cu seamă: o singură aruncătură de ochi, un zimbet, o strângere de mână, o însărcinare dată unui școlar, o privire aspră, o vorbă de nemulțumire constituie o încurajare ori un blam pentru acela: căruia îi vorbește învățătorul.

Ceva mai mult: când s'a stabilit iubirea împrumutată între învățător și școlari, școala atrage pe copii în loc să fie gogorița lor; face de prisos aproape pedepsele, opririle, cari nu îndreptează totdeauna pe școlari, și cari, de multe ori, indispun familiile împotriva învățătorului.

Mișcarea învățătorilor în România.

În revista *Școala viitoare* din România aflăm un articol, care se ocupă cu chestia organizării învățătorilor populari. Lipsese și nevoile învățătorilor din România apasă și asupra învățătorilor noștri; ear' mișcarea lor, credem, va interesa și pe învățătorimea din patrie. De aceea dăm unele părți din acel articol.

...»Nici un om din binecuvântata țeară românească, om, care să cunoască cu adevărat starea școalelor rurale și a învățătorului sătesc, nu poate tăgădui că și unii și alții au nevoi mari, lipsuri foarte multe, și va trebui *muncă, bunăvoință, capital și timp* până să putem zice: »acum avem școale și învățători la țeară«.

»Ar fi cu totul nedrept, ca să se afirme, că nu s'a făcut nimic pentru școala rurală, pentru înaintarea ei, de toate guvernele.

»Dl Take Ionescu, dl Poni și dl Haret, ca să nu vorbim decât de timpuri apropiate, au făcut mult, foarte mult pentru a îndruma învățământul rural pe o cale mai sănătoasă. Dl T. Ionescu a sfârșit cu legea din 1864, care devenise o momâie și a introdus multe și salutari inovații. Dl Poni a înființat cassa școalelor; ear' dl Haret, actualul ministru a mers și mai departe: a luat pe mâncă chestia cantinelor școlare, a bibliotecilor populare, a școalelor de adulți, chestii, cari dacă vor fi duse la capăt bun, vor însemna epocă în istoria culturală a țării noastre. Programele s'au făcut și refăcut, cărțile didactice asemenea, salariile noastre s'au unificat, și câte alte măsuri mai mici, dar' cari contează mult, nu s'au luat de câțiva ani? Încât ar fi un neadevăr și o rea credință să se zică, că nu s'a făcut poate ce s'a putut pentru învățământul rural.

»Dar' aceasta înseamnă, că am terminat tot de făcut în învățământul rural? Am dat de fundul propresului și n'avem decât să ne felicităm voișii, că suntem »Belgia Orientului?«

»Localuri de școală încă n'avem, cu toată cassa școalelor, *materialul didactic lipsește din majoritatea școalelor sătești, programele se fac și refac cu iușeala anilor, cărțile didactice au ajuns un păcat pentru noi și un bir pentru părinți, copiii de țeran tot nu vin la școală, unii revisori școlari, de mulțori sunt sau vor să fie zapcii în învățământ, autoritatea administrativă, primarii mai ales, tot își vîră nasul în afacerile școlai și ne fac amaruri, școala rurală în genere e departe, de parte de a fi ceea-ce trebuie să fie o școală.*

»Dar' noi, învățătorii, cum stăm?

»Plătiți cu 81 lei lunar la început, atât cu cât nu putem nici muri nici trăi, după o muncă excesivă de 30 de ani: bolnavi, istoviți de toată puterea și ne mai fiind în stare de a face altceva, ne lungim agonia cu 120—130 lei pe lună, după-ce am dat tot ce am avut de dat patriei.

»Muncim din greu și trăim — cât trăim — cu amarul și necazul; ear' de

murim, de noi e bine, că scăpăm de nesfârșitul lanț al suferințelor, dar' urmașii, copiii... copiii, sormanii, copiii noștri, ai aceluia cari 'și-au sleit forțele vitale, învățând carte pe foarte mulți oameni, cari acuma au ajuns, au cai mulți și trăsuri frumoase, slujbe mari, — copiii acestor apostoli umplu drumurile și nenorocitele lor femei cerșesc pomană școlărilor noștri! Și din starea aceasta miseră, în care trăim și murim, câte cele nu es pentru școală?

»Dar' să presupunem, că astea sânt exagerări, că de... unii zic, că traiul e mai ieftin la țeară (?) și cât cheltuesc domniile lor la oraș într'o seară, nouă, mocofanilor, ne ajunge într'o lună, ori altceva: noi n'avem copii și de avem fi lăsăm goi și proști, n'avem nevoie de multe parale: trăim cu aerul cel curat al satelor și cu cuvântul lui Dumnezeu.

»Să lăsăm aceste, pe cari mai marii noștri nu le știu, fiindcă nu li-s'au spus și nu li-s'au arătat cu dovezi, că așa sânt.

»Uitați-vă la suflarea învățătoarească din țeară: toată este doritoare de cultura ei și a țeranului și mai toți membrii ei fac ca cloșca, care voind prea mult să-și apere puii, îi omoară: unii muncesc la școală și cetesc pentru a-și ascuți mintea până se buimăcesc, se depărtează de realitate și încep a cere, pentru ei și școală, alte sarcini, alte greutăți și o mulțime de lucruri, cari sânt și pot fi în gândul lor, nu la școala lor; alții, după-ce au muncit și cetit câțiva ani, dar' au văzut, că n'au dat o iotă înainte, nevoile 'i-au doborât, mediul social 'i-a furat, se pun pe jale, blastemă vieața, pe colegii lor și pe toată lumea; alții se apucă de muncă, de speculă, poate cu gând, ca înțolindu-se mai bine, să poată lucra mai ușor la școală și alții... trăiesc cum dă Dumnezeu.

»Pe deasupra tuturor planează o neînțelegere și neunire, cari înspăimântă! Numai câteva exemple; în materie de obligativitate, unii cred, că țeranii sânt niște imbecili, ei trebuie bătuti, amendați, arestați, ca să dea copiii la școală; alții, că țeranii nu sânt proști, dar' n'au cu ce să-și dea copiii la școală și nu amenda, bătaia sânt mljloace de a învăța; alții vor fi fiind, cari zic și cred, că țeranul e făcut pentru a fi dobitoc etc.

»Până și în ținta de învățământ este o mare neînțelegere: unii țin morțiș să învețe pe copil de toate: agricultură, impletituri, meserii multe, carte și nimic. Alții spun, că nu sânt contra meseriilor, dar' ele nu se pot învăța în școala primară, unde trebuie să se dea educațiunea și instrucțiunea necesară omului nu meseriașului, etc. etc.

»Apoi când e vorba de metode, de trepte formale, de pedagogie, de psihologie, de lecții model... s'a isprăvit: câte școale normale sânt în țeară, atâtea feluri de metode și numiri, trepte formale și chipuri de a se înțelege și lucra în școală sânt, și fiecare pretinde, că al lui e cel mai nou, cel mai bun, infalibil și de aici discuții, cari degenerază adesea în certuri. Eu am văzut un învățător, care avea atât de mare drag pentru treptele formale după rețeta unei reviste didactice, încât scria în condica de prezență fiecare treaptă lecționară și urma după tipic.

»Unde 'l-a dus acest procedeu, nu-i nevoie s'o spun, destul este, că nici în chipul de predarea lecțiilor nu sântem dumeriți. Și sânt multe, prea multe neînțelegerile dintre noi pentru a pute fi măcar resumate într'un articol de revistă. Toate aceste neînțelegeri ne cauzează prejudicii nouă, școalei și țerei.

»Ei bine, nu sânt atâtea motive, cari legitimează o mișcare a noastră de a ne uni, înțelege și cultiva, de a arăta celor de sus pasurile noastre, cât de posibil unificate, dorințele noastre? Aceste și câte altele nu ne impun o organizare serioasă, organizare din care să profităm ca cultură profesională, ca luminători ai poporului, ca ajutor mutual?

»Pe calea revistelor, a cercurilor culturale, prin corespondențe întinse și costisitoare, s'au făcut încercări pentru înviorarea, deșteptarea corpului didactic rural, de care unii au idei atât de rele și greșite.

»Este și timpul să spunem adevărul, să împrăștiem bănuielele, să spulberăm calumniile, să închidem gurile rele și să deservim organizarea, dacă e nevoie de o organizare; ear' de nu, să ne punem cenușe pe cap, să ne ascundem în gaură de cârtițe și să nu mai tot dăm ocașie unora și altora de a făuri arme contra noastră, de a spăria lumea cu noi ca pe copii cu bordea».

Tot foaia pedagogică.

Alba-Iulia, 21 Ian. n.

Urmărind cu atențiune cele-ce se zic parte prin graiu viu, parte prin ziaristică relativ la ideea sulevată în timpul din urmă: că »Foaia Poporului« să apară în viitor și cu un adaus pedagogic, văzând chiar și bănuiele neașteptate cari deși ar fi ca niște schinte de mici numai, destul de tare pot frige și ustura într'o privință, — cu permisiunea prealabilă a colegilor mei de profesiune, — doresc după cât îmi permite timpul, a atinge un mic punct de orientare:

Învățătorii români gr.-cat. din archidiesă, întruniți azi — după multe greutăți — într'o Reuniune, care după fond și formă e un triumphiu simil cu »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român« dela noi, au știut destul de bine că Reuniunea își va scoate organul seu, fără de care nici-decum nu putea fi și pe care eo ipso unul fiecare trebuie să-l aibă, abstrăgând dela considerația că cum are să fie acela la început, eventual ce greutăți ar pute întâmpina.

Ori-și-care învățător din archidiesă poate fi convins — după simțământul meu — că acei corespondenți, cari 'și-au exprimat ideile lor în diferite forme prin ziare cu cugetul final ca să ne aliem cu »Foaia Poporului« — într'un cât ar fi ei gr.-cat. — n'au făcut-o aceasta cu scopul de-a împedea apariția organului Reuniunii amintite, ceea-ce ar fi fost egal cu abandonarea intereselor ei, ci simplu din motivul, că din multe considerații nu se așteptau încă la decizia ce 'l-a adus comitetul central al Reuniunii noastre: în ședința sa ținută la 10 Ianuarie a. c. în cauză.

Organul Reuniunii noastre va apăre la 1 Februarie st. v. a. c., dar' va apăre așa, încât nime nu-l poate asemăna numai cu o foaie, care are și în frunte și și în coadă numai pe jupâneasa »speranță«-că se va pute susține, care până acum la poporul ro-

mân de aici între împrejurările cari trăește e încă în doagă de moarte, ci cu o foaie care are în frunte puteri bune, la spate însăși Reuniunea și la margini sute de membri ai ei la sprigina cărora nu sperează numai, ci con-

tează.

Acei corespondenți »fără nume« — vorba învățătorului Zach — într'un cât 'și-au arătat ideile lor prin ziare, trăgând peste vestmântul confesional vestmântul românismului, ca »Foaia Poporului« să ne întrunească în coloanele ei pe o pagină sau două pe toți învățătorii români din toate părțile fără deosebire de profesiune — fie siguri cei cari bănuiesc poate neorientați — că n'au comis nici o crimă, ci din contră un lucru pe care-l reclamă azi dela noi vocea timpului mai mult ca ori-și-când!...

Mărșăvenia celor dela Arad și Pesta în contra »F. P.« — mărturisesc — nici un picur de scârbă nu varsă în noi, dedați fiind cu astfel de simptoame ce se repetază dintr'o considerațiune sau alta zi de zi în mersul ori-cărei lucrări bine începute, — trebuie însă să ne revoalte pe noi învățătorii când se află în corpul nostru învățătoresc și indivizi de aceia, cari — mai știe D-zeu de ce — scot sabia în contra unei idei atât de salutare, la care să angajează o foaie românească pentru învățători fără nici o pretensiune (!? Coresp.) abstrăgând dela ori-ce colorit confesional și politic.

Da, — fiecare învățător e deobligat moralicește a avè o foaie pedagogică și el 'și-o abonează pe aceea care-l privește mai deaproape din toate punctele de vedere.

Dar' ori-și-cine știe că nici »Foaia pedagogică« din Sibiu, nici cea din Blaj și nici alte de felul lor — ori-cât de bune ar fi ele — nu pot ajunge unica țintă doritoare de ori-ce învățător, fie acela cât de mare apărător al religiunii și confesiunii sale, la ceea-ce însăși firea îl îndatorește, — de-a ne întruni pe toți învățătorii fără deosebire de profesiune, într'un a ne pute împărtași ideile sau chiar mai mult necazurile zilnice unii cu alții.

Eu îmi voi da sucursul meu posibil, ca foaia Reuniunii noastre de mult dorită și așteptată de noi învățătorii din archidiesă să fie sprigină așa cum trebuie; dar' totodată din motivele mai sus expuse voi sprigini și acea foaie, care poate și din menirea ei jertfește gratis și cauzelor învățătorului român două-trei pagini, la a cărei administrațiune azi am și trimis prețul alor 10 abonenți noi pe câte un an, între cari și al meu.

Din contră am firma speranță, că redacțiunea ei nu va renunța la ceea-ce a început de dragul unor umbre mici ce trec prin tină și nu se întină.

A sosit timpul, ca și statul nostru învățătoresc să se ridice! Aceasta însă numai prin cetire și scriere se poate... aruncând totodată de pe noi vestmântul colorat al confesionalismului, într'un cât acela ar trece de a fi conducător bun de căldură!

Dacă totuși s'ar afla vre-un învățător, care în urma sorței nu va pute abona pe lângă foaia Reuniunii sale respective aceea care-l privește mai deaproape și »Școala Română«, pe aceasta tot o va pute ceti, căci nu cred că este comună românească în care să nu ajungă un exemplar din »Foaia Poporului«.

Decisă fim bine orientați:

Cu »F. Poporului« nu s'a aliat nime; ea să aliază cu toți învățătorii români.

Cine pricepe scopul ridice degetul, cine nu mai bine tacă!

Ioan Pampu.

Concurs cu premii.

— Primul concurs. —

Escriem concurs cu premii pentru »Lecțiuni practice de model« menite a se publica în Școala română.

Terminul de concurs este 25 Februarie st. n. 1899. Lecțiunea poate să tracteze ori-ce fel de obiect didactic din școala primară.

Premiile.

Primul premiu: Un volum din »Istoria Transilvaniei« de George Barițiu.

Al doilea premiu: Castelul din Carpați, roman de Jules Verne, ediția populară.

Al treilea: »Reuniuni de cumpătare«, îndreptar de Gavriil Alușiu, învățător în Babșa.

În atențiunea învățătorilor români sëlăgeni.

Periceiu, Ianuarie 1899.

Subscrisul, am onoare a aduce la cunoștința on. învățătorilor din Sëlăgiu, că statutele pentru »Reuniunea de înmormântare a învățătorilor sëlăgeni« au sosit deja, provăzute cu aprobarea ministerului de interne sub nr. 111.412.

Așadar, dorința generală de mult oftată a învățătorilor sëlăgeni, pentru a vedea aprobate statutele menționatei Reuniuni, acum este împlinită, rămânând de dorit — ceea-ce cade în datorința fiecărui învățător din Sëlăgiu — ca în cel mai scurt termen, toți învățătorii sëlăgeni, cei căsătoriți împreună cu soțiile, să se facă membri ai Reuniunii de înmormântare, ca astfel Reuniunea să-și poată începe activitatea sa.

Până de present, Reuniunea noastră de înmormântare abia are 22 de membri înscriși, pe când §-ul 3 din statute prescrie un număr de 60 membri, cu cari, Reuniunea își poate începe activitatea și ajutorarea casurilor de moarte.

A mai vorbi despre însemnătatea și folosul Reuniunii de înmormântare pentru noi învățătorii, ar însemna: »bate toaca la urechea surdului«. Și chiar pentru aceea, on. învățătorii sëlăgeni cu respect sînt recercați și rugați, ca în cel mai scurt termen să se înscrie de membri ai menționatei Reuniuni, căci dela numărul acelor se va pute explica care cum își cunoaște chemarea și datorința față de binele seu propriu și a familiei sale.

Numărul învățătorilor sëlăgeni trece peste 120, și jumătate din acestia, să nu se aple a prețui folosul acestei Reuniuni în propriul lor interes, ce Reuniunea le va ținde în cas de nevoie? dar' apoi pentru-ce nu toți?!

Și fiindcă, în adunările cercurilor filiale din toamna anului trecut membrii și-au exprimat dorința, ca statutele Reuniunii de înmormântare să se publice în vre-o foaie, aceasta, subscrisul o va face în »Foaia Poporului«. De aceea învățătorii din Sëlăgiu, cari doresc a ave cunoștință despre »Statutele Reuniunii de înmormântare« și cari până aci nu au abonat »Foaia Poporului« din Sibiu, grăbească a o abona.

Pentru comitetul »Reuniunii de înmormântare« a învățătorilor sëlăgeni

Vasile Oltean,
învățător, director int.

Răvașul școalei.

Tot dascălii!! Zilele trecute dl Ioan Popescu, deputat al Bêrladului, a depus în camera României un proiect de lege, menit să ridice starea țărânilor române. E vorba să se modifice legea despre învățământul primar, în sensul ca învățătorului să-i facă o casă cu economie casnică și agricolă de model. Învățătorul și familia lui să fie obligați a purta costumul național, care e pe cale de a dispăre, și să învețe pe țărani a-și face înșiși hainele, a le iubi și purta! Asemenea și economia de câmp a preotului și învățătorului să fie de model și de învățătură pentru țărani!

Va să zică tot dela preot și învățător, dascălii poporului, se așteaptă toate! Dela ei și prin ei. Frumoasă chemare și cu cinste înaintea neamului!

»Foaia școlastică« va fi numele noiei foi pedagogice, ce va eși în Blaj dela 13 Februarie înainte, ca organ al Reuniunii învăț. gr-cat. din archidieceasa Blajului. Redactor este numit din partea comitetului dl Ioan F. Negruțiu, profesor de preparandie.

Răsplata muncii. În România s'a înființat o nouă medalie cu acest nume pentru meritele câștigate pe terenul învățământului primar.

Cel dintâiu, căruia i-s'a conferit această medalie este dl Ioan Kalinderu, ale cărui merite pentru înființare de școale și indemnuri pentru învățătorii sînt în general cunoscute.

Apel. Subscriși în numele despărțământului »Morlaca« aparținător »Reuniunii învățătorilor gr-cat. din archidieceasa gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș« ne permitem a apela la toată căldura pe această cale la toți binevoitorii progresului popular și a cauzei școlare să binevoiască a ne sprigini prin donațiuni de cărți, foi, reviste ș. a., la înființarea unei biblioteci a Reuniunii învățătorilor din acest despărțământ.

P. t. donatori sînt rugați cu tot respectul să binevoiască a trimite eventualele donațiuni la adresa lui: Ioan Mango, învățător în Mărgău (Meregyó) p. u. Nagy-Kalota. Donațiunile se vor cuita cu mulțumită pe cale ziaristică.

Mărgău în 15 Ianuarie 1899.

Ioachim Lucaci, Ioan Mango,
președinte. notar.

Post învățătoresc. Este scris concurs la postul de învățător gr-cat. în Ormeniș (tracul Arieșului). Terminul e 15 Febr. n. c. Emolumente: salar 300 fl. (150 dela popor, 150 dela stat), euartir în edificiul școalei, grădina (400 org. □). A se adresa oficiului protop. în Luna (Aranyos-Lona, posta Grind-Gerend).

Pentru »Foaia Pedagogică«. Biuroul Reuniunii învățătoresți din protopresbiteratul Mercurei a trimis învățătorilor gr-or. din tract următorul apel, tipărit pe o cartă de corespondență:

Onorate dle colegă!

»Foaia Pedagogică« din Sibiu este singurul organ de specialitate al învățătorului român din patrie. Cu toate acestea atât materialicește, cât și moralicește este de tot slab spriginită din partea noastră.

Din această cauză subsemnatul birou, înțelegând, că d-ta nu ești, prenumerat la această foaie, ceea-ce nu poate fi demn din partea unui învățător român, te îndeamnă ca s'o abonezi fără amînare.

Prețul de abonament pe an e 3 fl., pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr.

Despre îndeplinirea acestei recerări se așteaptă răspunsul d-tale până la 31. I. c.

Poiana, la 10 Ianuarie 1899.

Biroul Reuniunii învățătoresți din protopresbiteratul Mercurei.

Ilie Georgescu, Nic. Simulescu,
președinte. secretar.

CRONICĂ.

Prelegeri pentru popor. »Gazeta Transilvaniei« serie: Comitetul despărțământului I. (Brașov) al »Asociațiunii«, a hotărît să aranjeze în decursul acestei ierni un șir de prelegeri pentru poporul dela sate. Primă prelegero se va ține în comuna Feldioara, azi, Duminecă, în 24 Ianuarie v. (5 Februarie n.). Va vorbi dl Cornel Aiser, membru în comitet și cassar la filiala »Albinei«. D-sa va vorbi despre asigurări, arătând felul și însemnătatea lor. Aceste prelegeri, se înțelege, sînt libere de ori-ce taxă și au de scop numai și numai luminarea poporului. De aceea e de dorit să iee parte la ele cât mai mult popor, atât bărbați, cât și femei. Chiar și de prin comunele vecine ar fi de dorit să iee parte poporul nostru la aceste prelegeri. Sperăm, că preoții și învățătorii nostri vor și îndemna la aceasta poporul.

Avere românească pe mâni jidovești. Un lucru aproape de necrezut ni-se comunică. Se știe că dl Dr. George Popescu, avocat în Turda a dăruit pe seama școalei române de acolo o moșie de 40 jugere, aflătoare la hotarul comunei Urea. O faptă aceasta, care a umplut inimile tuturor Românilor de bucurie și care vorbește de sine. Dr. Popescu a făcut-o de sigur cu intențiune nobilă ca să ajute o școală românească. Și ce a făcut eforia școalelor cu acest loc? Spre uimirea și durerea tuturor Românilor a dat-o în arîndă unui cărcimar jidan, care afară de o multime de copii n'are nimica.

Nu pot să pricep — zice corespondentul nostru — pe ce basă i-a dat moșia în arîndă acelu Jidan? Așa zice că prin licitațiune, dar' aceasta nu s'a întemplat, căci atunci s'ar fi aflat și Români să dea atâta cât a promis Jidanul.

El a cerut-o pur și simplu dela eforie și aceasta fără de a se informa că oare nu s'ar afla Români ca să o iee, sau că are acesta avere îndestuitoare pentru cauție în cas de neplătire, a făcut contract pe 3 ani cu Jidanul. Astfel au dat Jidanului subsistența ca să nu fie silit se părăsească această comună curat românească. Dar' e nespuse de dureros, ca pămînt românesc să fie dat în folosul unui Jidan; căci el nu are cu ce să-l lucre și tot Români il vor lucra în parte, ear' el trage folosul fără nici o osteneală. Cred că superiorii eforiei vor chibzui bine lucrul și nu vor aproba contractul încheiat. În această nădejde ne abținem și noi dela comentarea faptului.

La cronica Turzei. Cine n'a auzit de originala cumînțenie a Maghiarilor din Turda? Caraghioasele lor cumînțenii au ajuns de poveste în țeara întreagă. Cine nu-și aduce aminte de cearta reprezentanților unguri din Turda pentru propunerea, ca să lumineze orașul seara? Și apoi propunerea unui senator, când cu ocazia edificării casei comitatului e îndeobște cunoscută. Cum se săpase anume mult pămînt ca să se zidească pivnițele casei comitatului, Ungurii din Turda s'au adunat la sfat că ce e de făcut, unde să transpoarte atâta putere de pămînt. S'au sfătuit ei mult și turzenește, dar' n'au putut afla locul potrivit pentru pămîntul săpat. Atunci un înțelept al lor a ridicat glasul și a dat următorul sfat: Nici un gând nu vă mai faceți — lucrul e foarte simplu. Săpăm o groapă mare în imediata apropiere și băgăm tot pămîntul scos din pivnițe în groapa făcută...

Ungurii din Turda acum pot fi făloși, că cronica lor s'a mai îmbogățit cu o ispravă tot atât de caraghioasă ca și celelalte. Anume, de câteva săptămîni

oposiția din Turda a ținut o adunare în contra guvernului. Mamelucii guvernului n'au voit să se lase mai pe jos și în zilele trecute au ținut și ei o adunare, în care au votat încredere șefului lor — lui br. Bánffy.

Adunarea aceasta va rămâne memorabilă, nu pentru-că s'a votat încredere lui Bánffy, ci pentru-că participanții au fost aduși cu diurne de drum. Cu invitații sunătoare la nume i-au adus. Invitațiile au fost făcute de oficianți plătiți cu bani publici și au fost împărțite prin solgăbiraie, cari au provăzut invitațiile cu iscălitura și sigilul oficios. — Toți cari au venit de bunăvoie să se însuflețească au primit diurne grase (d. e. cei dela țeară au primit 8 fl. cărăușie, pe când cu caleasa te duce cu 5 fl.), cei cari n'au venit de voe bună au fost aduși cu sila. Și totuși abia s'a făcut o adunătură de 150 de guvernamentali liferari. Petrecerea aceasta a Turzenilor e nevinovată și e potrivită de ei, — dar' vorba e, că oare cărăușiile de unde le-au plătit?

Fabricanți de bancnote. Deodată sosesc știrile despre arestarea alor doi renumiți fabricanți de bancnote. Unul se cheamă *Denesházi István*, celalalt *Szinmajster József*. Amândoi înșelau pe locuitorii rivnitori de avere prin aceea, că pentru 50 fl. bani buni le promiteau 150 fl. bani falsificați. Și mulți au picat în cursa lor. *Denesházy* avea în jurul orașului *Hod-Mező-Vásárhely* o bandă organizată de vre-o 40 membri cari îl sprigineau în întreprinderile sale. *Szinmajster* fericea lumea din jurul Budapestei. Acum amândoi se gândesc la gloria trecută în închisoarea tribunalului din Budapesta.

Sistemul. Dela posta din Kis-Terénye, comitatul Nograd, au pierit 13.000 fl. După cercetare multă s'a constatat că banii sânt furati. S'a dat de urma hoților, trei la număr, dintre cari unul s'a sinucis, ear' ceialalți doi au fost arestați. Banii însă lipsesc.

În Timișoara a fost arestat vicenotarul comunal din *Szakálháza*, cu numele *Meritz Jenő*, care a defraudat 500 fl. bani comunali, și i-a tocat într-o cafenea, în societatea unei casserite.

Sistemul unguresc dă roade bune.

Stupi de vânzare. Cei-ce ar dorî să înceapă cu stupăritul în coșnițe mobile, să se adreseze la redacția »Foi Pop.«, care le va da îndrumările de lipsă unde se pot cumpăra stupi de frunte, bogați în albine, cu faguri artificiali, miere destulă, matce tinere, coșnițe de cel mai bun sistem și cu preț moderat.

Unde se duc banii milleniului? Deși milleniul unguresc s'a sfârșit în general cu un rușinos faliment, unele isvoare de câștig, pe care le-a creat milleniul au adus venite însemnate. Astfel tribunele înălțate pe stradele Budapestei au adus venit de mai multe zeci de mii. În loc ca acest venit să se folosească la acoperirea perderilor generale ce le-a cauzat milleniul unguresc, îl folosesc pentru a ajuta pe Sécuii și Ciangăii lor favoriți, ca astfel să nu le piară scumpa viață și așa destul de subțirică și fără vlagă. Reprezentanta Budapestei a creat pe seama Ciangăilor emigrați o fundațiune de 10.000 fl. din venitul tribunelor, și acum a hotărât, ca să trimită Ciangăilor din Bucovina suma intereselor acestei fundațiuni pe 3 ani.

Ziarele ungurești în șovinismul lor cer acum, ca și guvernul să trimită sume însemnate emigraților ciangăi — doar' pentru-ca acestia se poată lăși și în Bucovina »ideea de stat maghiar unitar«.

Așa e la noi: țeara plătește dare millenară — Ungurii își susțin Ciangăii cu venitul dela milleniu.

Țeara plătește dări enorme — guvernul se susține cu banii noștri pe Ciangăii din Bucovina.

— Doar' n'o să susțină pe Valahii emigrați în România!

† **Dr. Vasile Glodariu.** Sâmbăta trecută a răposat în Brașov profesorul pensionat dela școalele de mijloc române de acolo, *Dr. Vasile Glodariu*. Răposatul a fost un Român vrednic. El a servit peste 30 de ani la gimnasiul român din Brașov și de câțiva ani a fost pensionat. În un timp a fost profesor și la frații Macedo-români, dar' n'a stat în Macedonia decât un an.

Moartea lui *Dr. Vasile Glodariu*, corpul profesoral din Brașov a vestit-o prin următorul anunț funebru:

Corpul profesoral dela școalele medii și superioare gr.-or. române din Brașov aduce cu inima întristată de durere la cunoștința tuturor amicilor, colegilor și cunoscuților, că emeritatul seu membru *Dr. Vasile Glodariu*, profesor gimnasial în pensiuie, s'a mutat la cele eterne în 16 Ianuarie v., 1899 la ora 11 și 1/2 din zi, în etate de 67 de ani, în anul al 5-lea al binemeritatei sale retrageri, urmate după un serviciu de 31 de ani ca profesor, pe care defunctul l'a împlinit cu o rară abnegațiune și cu mult devotament la institutul nostru. Rămășițele pământești ale neuitatului nostru coleg se vor depune la eternă odihnă din locuința sa, str. Prundului nr. 20, Luni. în 18 l. c. st. v., la orele 3 p. m. în cimiterul bisericii Sfântului Nicolae din Scheiu. Fie-i țărina ușoară și amintirea lui în veci neuitată! Brașov, în 17 Ianuarie st. v. 1899. Corpul profesoral dela școalele medii și superioare gr.-or. române.

Necrolog. Subscriși, cuprinși de cea mai adâncă durere a inimei, anunțăm tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că prea iubită și neuitata noastră fiică, respective soră, cumnată și mătușe, *Ana Vior*, după un morb seurt dar' cumplit, își dete nobilul suflet în mâinile Creatorului în etate de 36 de ani, ieri, Sâmbăta noaptea la 11 ore. Rămășițele mortuare ale scumpei decedate s'au depus spre vecinică odihnă Luni, în 30 Ianuarie st. n., la 3 ore p. m. în cimiterul român gr.-or. din loc. Fie-i țărina ușoară și memoria neuitată! Orșova, la 29 Ianuarie st. n. 1899. Ștefan și Barbara Vior, ca părinți; Maria Csernak, Ecaterina Mihuțiu, Melana Panici, Alexandra Lupu, ca surori; B. Csernak, căpitan de gloate, A. Panici, neguțetor, A. Mihuțiu, învățetor diriginte, T. Lupu, accesist orășenesc, ca gineri; Cornelia, Victoria, Viorel, Ana și Ecaterina, ca nepoți.

O femeie — căpitan de bandiți. În munții Caucazului se susține o bandă mare de hoți, în fruntea căreia stă o femeie. *Varvara Danella*, așa se cheamă femeia-căpitan e de o frumșeță rară și deja de 4 ani își continuă cu mari succese păcătoasa meserie. Ea totdeauna merge înaintea bandei singură, îmbrăcată în haine de călăreț de Georgia și când întâlnește pe vre-un călător îl salută cu respect, apoi începând cu »pardon că te incomodez« îi cere respectuos banii și tot ce are de preț și până-când îi vorbește astfel îi pune revolverul în piept și atunci apoi: ori bani, ori viața, — căci banda de hoți l'a încunjurat pe bietul călător.

De mai multe-ori *Varvara* a picat în mâinile poliției, dar' totdeauna a scăpat. Odată când a fost închisă în un castel, prin frumșeța ei a ademenit pe păzitor, care nu numai că a lăsat-o se fugă, dar' a și călăuzit-o până la banda ei. Altă-dată apoi un judecător a eliberat-o neaflându-o cu nimica vinovată (?). De multe-ori au pușcat după ea, dar' demonica femeie așa primește gloanțele de plumb, ca celelalte femei gloanțele de chocoladă.

Petrecere în Topa-Sâncraiu. Din Topa-Sâncraiu ni-se scriu următoarele: Am cetit în iubita noastră »Foaia Poporului«, că în multe comune se fac pe-

treceți populare. La noi în comuna noastră *Topa-Sâncraiu* încă s'a făcut la stăruința dlui *Ioan Duca*, învățetor gr.-cat., de 2 ani 5 petreceri populare, și toate au reușit bine. Petrecerea mai de pe urmă din seara Botezului Domnului a. c. a reușit mai bine decât toate. La toate s'au cântat frumoase poezii naționale românești, dar' aceasta din urmă a fost mai presus de toate, la care dl învățetor a cântat cu tineretul în frunte mai multe poezii frumoase, cari spre lauda d-sale s'au servească. S'au jucat »Călușerul« și alte jocuri românești. Jocul lui *Ioan Munca* din *Hida* și *Mihaiu* din *Dragu*, a înveselit toată adunarea. Venitul curat cam 80 fl. v. a. s'a adaus la suma menită pentru cumpărarea de prapore și un clopot. *Topa-Sâncraiu*, la 22 Ianuarie 1899. *Iacob Gresdan*, plugar.

Pentru monumentul lui Șaguna. Din *Iertof* ni-se scrie, că tinerimea plugarilor Români de acolo a dat a 3-azi de Crăciun un concert împreună cu teatru, și s'a jucat și jocurile naționale. »Călușerul« și »Bătuta«. Venitul acestui concert a fost 26 fl., din cari s'au detras 16 fl. spesele avute, ear' 10 fl. s'au trimis Venerabilului consistor archidiececan din Sibiu, meniți pentru monumentul nemuritorului răposat *metropolit Andreiu Șaguna*.

— *Cântări ocazionale, dedicate metropolitului Șaguna*, adunate de *Maria Cunțan*, Sibiu, 1898. Sânt 8 poezii. Prețul 10 cr. Venitul curat este menit pentru monumentul lui Șaguna, precum o arată inscripția broșurei: Obolul sêracului la monumentul »Mărelui Andreiu«.

Tirgul de săptămână din Cluj a fost mijlociu. Din pricina ploilor n'au fost multe bucate în piață. Tirgul de porci a fost îndestulitor; cel de vite bunișor, ear' cel de galițe și de legumi a fost bun. Prețurile sânt cam moderate. *Bucatele:* (o maje metrică) s'au vândut: grâu 8 fl. 60 până la 9 fl. 60 cr., secară 7 fl. 60 până la 7 fl. 80 cr., cucuruz 3 fl. 90 până la 4 fl., ovės 4 fl. 90 până la 5 fl., orz 5 fl. 20 până la 6 fl. *Făina de grâu* per maja metrică după sorte dela 7 fl. 70 până la 18 fl. *Tăvălele* 4 fl. (mm.=100 chgr). *Vitele* s'au vândut: o vacă cu vițel mic 75 până la 95 fl., un junc gras 65 până la 74 fl., un vițel de sub vacă 9 până la 13 fl. *Porcii* grași (în vieață) cu 40 cr. chgr., o scroafă slabă 18 până la 20 fl., un purcel 7 până la 9 fl., un purcel dela scroafă 5 până la 6 fl. *Caii* dela 15 până la 50 și 60 fl. *Galițe:* pentru o păreche de pui 40 până la 60 cr., rațe 60 până la 70 cr., găini 1 fl., coconi 1 fl. 40 cr., găște 2 fl. 50 cr., îngrășate 5 până la 6 fl. *Oușele* au fost 8 până la 9 de 20 cr. *Un car de fân* a fost 6 până la 12 fl. *Paie* 2 până la 3 fl. *Lemne de foc* un car cu 2 până la 5 fl., 4 metri cubici 9 până la 12 fl.

Prețul bucatelor în Brașov a fost săptămâna trecută: Grâu frumos 1 hectolitru cu 7 fl. 70 cr., grâu mijlociu cu 7 fl. 50 cr., grâu mestecat cu 4 fl. 70 cr. Secara cu 5 fl. până la 5 fl. 40 cr. Orz cu 3 fl. până la 3 fl. 30 cr. Ovės cu 1 fl. 80 cr. până la 2 fl. Cucuruz cu 3 fl. 30 cr. Sămēnță de in un hectolitru cu 7 fl. 20 cr. Sămēnță de cânepă cu 4 fl. 40 cr. Cartofi un hectolitru cu 90 cr.

POSTA REDACȚIEI.

T. Fărc. în Pleșcuța. Ne pare rău, dar' foaia nu o mai putem da în credință. Fă ceva și trimite baremi 1 fl. acum.

Bibliotecarul în B. »Timpul«, »Drapelul«, »Constituționalul«. Pentru adresă ajunge numele.

E. C. în Ag. Se publică în extras. Ne rugăm și de alte lucruri.

La mai mulți. Din lipsă de loc, cele trimise numai pe rând se pot publica.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrieu Baltes.**
Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: **V. H. Dressnandt.**

Loc deschis.*)

Declarațiune.

'Mi-s'a dat să știu, că unii parochieni din Reci au informat Preaveneratul Consistor archidiececan, că eu sunt conducătorul unui partid, care voește zădărnicierea și amânarea alegerii de preot în această comună.

De oare-ce însă eu la nici o ședință a sinodului parochial, ținută spre efectuarea alegerii, afară de darea votului meu nu am luat parte activă, mai departe de oare-ce eu în decurs de 2 ani și mai bine, în care timp s'au ținut acele ședințe, nu m'am înțeles cu nimenea despre vre-un candidat, de oare-ce nu-mi poate dovedi nimenea a fi corțșit pe cale iertată sau neiertată, sau să fi folosit mijloace spre a seduce, sau a silii pe cineva, ca să voteze pentru candidatul meu, care de altcum a fost de regulă singurul candidat calificat, ba din contră chiar parochienii informatori înșiși — pe cari bine îi cunosc — nu s'au îngreșat a se folosi de toate mijloacele iertate și neiertate, ca să reușească a pune în parohie un individ necalificat, pe acei informatori prin aceasta îi declar de oameni de nimic precum și sânt — și protestez sus și tare în contra infamelor și răutăcioaselor lor informațiuni, ear' celor-ce se aliază cu astfel de creaturi le aduc în memorie proverbul: »Spune-mi cu cine te însoțești...«

Pe acești indivizi fără caracter îi fac totodată responsabili pentru sumele, cari biserica noastră săracă de mijloace bănești, din a lor cauză a dat drept diurne comisarului de alegere, îi fac responsabili pentru demoralizarea poporului prin spirit jidovesc efectuită prin dînșii și le zic pe această cale, că eu sânt drept, am umblat cale dreaptă, am lucrat totdeauna pentru binele bisericeii, ear' ei din contră au umblat și umblă pe căi neiertate, au lucrat și lucră în dauna bisericeii risipind mica avere a acesteia, numai ca dînșii se poată trage folos material.

Aceea-ce dînșii voesc este o ilegalitate, un abus contra legilor noastre bisericești, ear' tot ce eu am făcut este, că după mai multe alegeri ținute în mai bine de 2 ani, cu ocaziunea alegerii din 16 Decembrie anul trecut am făcut arătare Preaveneratului Consistor archidiececan despre abuzurile și fărădelegile manifestate la alegeri.

Aceasta, eu cred, în drept am fost a o face.

Aceia însă, cari sânt de părere că eu am lucrat incorect, poftescă a mă combate.

Reciu, la 19/31 Ianuarie 1899.

Demetriu Munthiu,
notar cercual.

*) Pentru cele cuprinse în această rubrică redacția nu primește răspunderea.

Calendarul săptămânei.

Zilele	Calendarul vechiu	Căliind. nou	Soarele
	Dum. + 5 d. Ros. a lui Zacheiu, gl. 2 sft. 2	rés.	ap.
Dum.	24 Cuv. Xenia	5 Agata	7 15 4 45
Luni	25 + P. G. gorie Teol.	6 Dorotea	7 14 4 46
Marti	26 Cav. Xenofont	7 Romuald	7 12 4 48
Merc.	27 + P. Ioan gură de aur	8 Ioan Mil.	7 11 4 49
Joi	28 C. P. Efram Sirul	9 Apolonia	7 9 4 51
Vineri	29 Ad. Măr. Ignatie	10 Scolastica	7 8 4 52
Sămb.	30 (+) SS. Vas. Gr. Ioan	11 Eufrosina	7 6 4 54

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.
Duminică, 24 Ianuarie: Armeni, Gărbăul-ung. (Magyar Gorbó), Gherla Nadășul-săsesc.

Luni, 25 Ianuarie: Măgheruș, Păpăuț.

Joi, 28 Ianuarie: Cioveni (Köszvényes), Guruslăul-mare.

Joi, 28 și Vineri, 29 Ianuarie: Ileanda-mare.

Vineri, 29 Ianuarie: Zăbela.

Sămbătă, 30 Ianuarie: Covasna, Băița (Szász-Bányicza).

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detail.

Deposite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale.

Zăhar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaiuri (thea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litrul în sns.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigeana. Liqueruri străine și din țeară. Țuică bătrână, sligoviță, teșcovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de ciară, stearină, parafină și de sên. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături.

Bumbacuri de împletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Măsuri de cusut și brodat în colori veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mühlhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, mangete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco. [2351] 7—

Unicum.	Cine procurază cu bani gata 6 exemplare din Căli d.rul portativ comp. de I. Baci, primește „Revista Ilustrată“ de pe anul trecut, ediția populară, gratis	Unicum.
Căliindarul purtativ se po te procura numai dela autorul Ioan Baci, preot în Sajó-Solymos, u. p. Nagy-Sajó.	<p align="center">„Revista Ilustrată“ de pe anul 1898.</p> <p align="center">GRATIS</p> <p align="center">„Revista ilustrată“ de pe anul 1898.</p>	Căliindarul purtativ de I. Baci cu un cuprins bogat și foarte variat, format potrivit în formă de notes — unic în felul său — legat în pânză cu inscripțiuni și tirade anril costă 1 fl. 50 cr. plus 15 cr. portul postal — recomandat.
Unicum.	Cine procurează cu bani gata 10 exemplare din Căliindarul portativ compus de I. Baci, primește „Revista Ilustrată“ de pe anul trecut, ediția salon, gratis. [3] 2—2	Unicum.

Atențiune!

Un industriș, 38 de ani, bine situat, voină a se căsători, dorește a face cunoștința unei fete, eventual văduve fără copii. Respectiva să fie versată în economia casei, să știe cetl și serie și mai pe sus de toate să poseadă o inimă bună.

Ofertele să se adreseze sub: „Industriașul“ la administrațiunea „Foi Poporului“ în Sibiu. [28] 2-2

Un tinăr ronân

care știe bine limba maghiară și vrea să se califice de notar comunal, să primește ca practicant respective ca adjunct de notar în cancelaria notarială a subscrisului, numai decât.

Respectivul primește provisiunea întreagă și un salariu lunar de 10-12 fl.

Reflectanții să se adreseze la subscrisul

Ioan Bunea,

notar în comuna Cacova, p. u. Orlat, comitatul Sibiiului. [6] 2-2

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

a

bucătăriei
române, franceze, germane și maghiare cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (de la 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

1899

Abonamentele se primesc numai pe un an întreg anticipativ solvite.

1899

Dorind de a prezenta publicității frumose costume naționale din toate părțile locuite de români și lipsindu-ne materialul de a trimite turiști fotografi la față locului, apelăm la sprințul drăgălașor D-șoare ce au abonat foaia noastră de a ne trimite câte o poză bine nimerită de a D-lor în costum național și 5 coroane bani, pentru care sumă noi în schimb le vom face și trimite câte 24 portrete frumoase executate pe carton de lux și ne vom infirmușea și foaia cu câte un astfel de drăguț portret, ca? la finea anului ne vom pute lăuda, că avem o frumoasă colecțiune a frumusețelor noastre.

Pe anul 1899 va apăre numai una singură edițiune (nu două ca până acum) din „Revista Ilustrată“

Foate enciclopedică literară în mărime de 2 coale de tipar, plus una învâitoare elegantă și va costa pentru Austro-Ungaria 6 fl. — pentru România și străinătate 17 fl.

Din **Revista Ilustrată** de pe anul I. mai avem unele exemplare complete și le vindem cu un scăzământ de 10% dela prețul lor. De asemenea avem un mare număr de ilustrațiuni și portrete de interes național executate pe carton de lux foarte frumos — o adevărată podoabă pentru casa fiecărui Român și vindem bucata numai cu 25 cr. v. a.

Manuscrisele banii de prenumerațiune sânt a se trimite la administrațiunea REVISTEI ILUSTRATE în Sajó-Solymos, u. p. Nagy-Sajó.

Voci din public.

Din miile de apretieri ce le avem la mână lăsăm să urmeze acestea trei:

Dni Ioan Baciu, editor la „Revista Ilustrată“ în Șoimuș.
Am primit broșura a II-a din frumoasa a D-V. Revistă, cuprinsul ei mi-a aprins mai mult dorul de scumpa mea patrie, da consătenii mei Selișteni. Dar m'a întristat lipsa broșurei I. de este vre-un greu în bani vi-l restitui
De s'a epuizat broșura I. hărtie ordinară în schimbul diferinței trimiteți-mi broșura I. hărtie de lux. Vă voi mai face abonamente.
Iași, 18/III 1898.
D. Poppa Selișteanu.

Prea onor. D-le Baciu!
Am primit „Revista Ilustrată“. Numărul de probă a făcut o impresie de tot plăcută asupra mea. Vă gratulez deci din inimă la ideea salutară de a eda o foaie ilustrată, cred că ea va fi îmbrătoșată de toți Românii știutori de carte cu mare căldură, și cu inimă drăgălașe. Mă abonez pe un an la ed. de salon.
Cernăuți, 7/III 1898.
Dr. Ioan Pascan, preot gr.-or.

Az die Redaction der „Revista Ilustrată“ in Șoimuș.
Als ich heurigen Sommer einen Touristen-Ausflug nach Odessa machte, fand ich eine interessante und schöne Nummer der „Revista Ilustrată“ in einem Bistritzer Caffeehause vor und notirte mir deren Adresse auf. Haben Sie, bitte, die Güte, mir eine Probenummer davon zu senden.
Ergebenst
Árpád v. Jengy-Szabó.
Hatvan, 24/X 1898.

Dorind de a infirmușea foaia noastră cu portretele inteligenților noștri dela orașe și dela site de toate tagmele, apoi a meseriașilor și economilor mai de frunte, apelăm la sprințul D-lor de a se inscrie între abonanzii Revistei noastre și a ne trimite pe lângă prețul de prenumerațiune încă 5 cor. ane și câte o fotografie de a D-lor bineșită, precum și datele biografice și noi în schimb le vom da câte 24 portrete zimografice pe carton de lux, vom infirmușea și foaia noastră cu câte un portret de acestia, năsuindu-se de a face cunoștință întreaga lumea românească publicinți centur și însușind prin aceasta mijloacele de a pute publica cu timp câte o monografie ilustrată de a institutorilor, renumitorilor, comunelor, protopopiatelor și dieceselor noastre etc.

1899

Colectanții primesc tot al 6-lea exemplar gratis.

1899